

Gemeente Amsterdam
Dienst Onderzoek en Statistiek

De Amsterdamse Burgermonitor 2009

Project: 9021

In opdracht van: Bestuursdienst, Directie Communicatie, gemeente Amsterdam

drs. Manuel Chiou

dr. Ellen Lindeman

dr. Willem Bosveld

Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam
Telefoon 020 251 0333
algemeen@os.amsterdam.nl

Postbus 658
1000 AR Amsterdam
Fax 020 251 0444
www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, november 2009

Woord vooraf

Opnieuw mag ik u een Burgermonitor presenteren: het jaarlijks onderzoek naar de manier waarop Amsterdammers over hun bestuur, hun ambtenaren en elkaar denken. Het is de elfde monitor, die wil laten zien, hoe ideeën, gevoelens en houdingen in de loop der jaren veranderen.

Uit deze Burgermonitor blijkt, dat er tussen 2008 en 2009 geen grote verschillen zijn. Uw vertrouwen in het stadsbestuur en dat van de stadsdelen is nog steeds groot en u bent tevreden over de ambtelijke medewerkers, vooral over de baliemedewerksters.

Bijna alle Amsterdammers (93%) voelen zich verbonden met de stad en ruim de helft van u voelt zich verbonden met het stadsdeel waarin u woont. En met plezier kon ik zien, dat de cohesie in de stad nog steeds sterk is. Grote etnische tegenstellingen doen zich niet voor, al moet ik constateren dat de beeldvorming over Marokkaanse Amsterdammers nog niet echt goed is.

Bijna 40% van de Amsterdammers voelt zich verwant met een godsdienst: 18% met het christendom en 12% met de islam.

Internet is echt ingeburgerd en u verwacht van ons dat de gemeentelijke dienstverlening op internet zich verder uitbreidt. Vooral jongeren zoeken elkaar op via internet - bij Hyves of andere vriendengroepen.

De lokale televisieomroepen (AT5, Salto, MTNL) hebben een moeilijk jaar achter de rug – voor uw informatie over de stad zoekt u ook andere vormen, waaronder de gemeentelijke website www.Amsterdam.nl.

Op deze terreinen had Amsterdam dus een rustig jaar. Maar dat geldt zeker niet voor de jaren hiervoor. Daarom zal de gemeente binnenkort een terugblik publiceren, waarin we de trends laten zien van de eerste tien Burgermonitoren. We kunnen dan belangrijke ontwikkelingen zien, die vanaf 1998 in de Burgermonitoren zijn gesignaleerd. Wat is er in de afgelopen jaren veranderd in de manier waarop Amsterdammers tegen hun bestuur en ambtelijk apparaat aan kijken? In de manier waarop ze invloed proberen uit te oefenen op het beleid van het bestuur? Maar ook: hoe hebben wij in de stad de schokken verwerkt, die de veranderende samenstelling van de bevolking veroorzaakte en de spanningen en gebeurtenissen, die dat de afgelopen jaren met zich mee bracht?

Binnenkort verwacht ik u dus een spiegel te kunnen presenteren waarin we kunnen zien hoe stad, bestuur en inwoners langzaam veranderen en tegelijkertijd zichzelf blijven!

Job Cohen

Burgemeester van Amsterdam

Inhoud

Woord vooraf	3
Inleiding	7
1 Politieke participatie	9
1.1 Animo om te gaan stemmen	9
1.2 Bezoek informatie- en inspraakbijeenkomsten	10
1.3 Ruim helft kent buurtbeheeroverleg	11
1.4 Verschillen tussen groepen in politieke participatie	13
2 Politieke betrokkenheid	15
2.1 Wethouders meest bekend, raadsleden minst	15
2.2 Interesse in stadsdeelpolitiek gelijk gebleven	16
3 Amsterdammers over de lokale politiek	19
3.1 Meer vertrouwen in gemeentebestuur dan wantrouwen	19
3.2 Een derde vindt stadsdeelbestuur goed functioneren	25
3.3 Zeven van de tien tevreden met contact bestuurders	26
3.4 Als ik burgemeester was	27
4 Gemeentelijke dienstverlening	29
4.1 Contact ambtenaren	29
4.2 Meerderheid is tevreden met het contact	30
4.3 Informatienummer "Antwoord" nog onbekend	32
4.4 Aantal Amsterdammers dat klacht indient stabiel	33
5 Binding met de stad	35
5.1 Vrijwel alle Amsterdammers voelen zich Amsterdammer	35
5.2 Acht van de tien Amsterdammers voelen zich thuis in de stad	36
5.3 Negen van de tien voelen zich verbonden met de stad	38
5.4 Zes van de tien voelen zich verbonden met het stadsdeel	38
5.5 Zeven van de tien voelen zich thuis in eigen buurt	39
5.6 Driekwart voelt zich verbonden met de eigen buurt	40
5.7 Verschillen tussen groepen en over de tijd	41
5.8 Contact met burens en sociale cohesie	44
6 Samenleven	47
6.1 Contact andere herkomstgroepen	47
6.2 Imago bevolkingsgroepen niet veranderd	49
6.3 Verbondenheid met groep	51
6.4 Sociale isolatie	53
6.5 Sociaal vertrouwen	54
6.6 Tevredenheid met eigen leven gewaardeerd met 7,7	55
6.7 Discriminatie	56

6.8 Geloofsovertuiging	57
7 Amsterdammers over informatievoorziening	59
7.1 Internet	59
7.2 Informatie van de gemeente	61
7.3 Stadsdeelinformatie veelal uit stadsdeelkrant en bewonersbrieven	62
7.4 Media	64

Inleiding

Voor u ligt de elfde Amsterdamse Burgermonitor. Sinds 1999 onderzoekt O+S in de Burgermonitor de relatie van de burgers van Amsterdam met hun stad – voelen zij zich er thuis en ervaren ze betrokkenheid met de stad, hun stadsdeel en buurt? Ook wordt er ingegaan op de beoordeling van het bestuur van de stad, de politici en ambtenaren, zowel op lokaal als centraal niveau. Daarnaast worden de meningen van de Amsterdammers over elkaar gemeten en wordt ingegaan op de verschillen tussen de diverse Amsterdamse bevolkingsgroepen. Ten slotte is Amsterdammers gevraagd naar hun internet- en mediagebruik.

Dit jaar hebben 2.882 van de 631.057 Amsterdammers van 16 jaar en ouder meegedaan aan de enquête. De enquêtes zijn afgenomen van mei tot en met juli 2009.

Dit digitale rapport bevat de belangrijkste resultaten uit de Amsterdamse Burgermonitor 2009. Daarnaast is een samenvattende fact sheet op papier uitgekomen (zie ook www.os.amsterdam.nl).

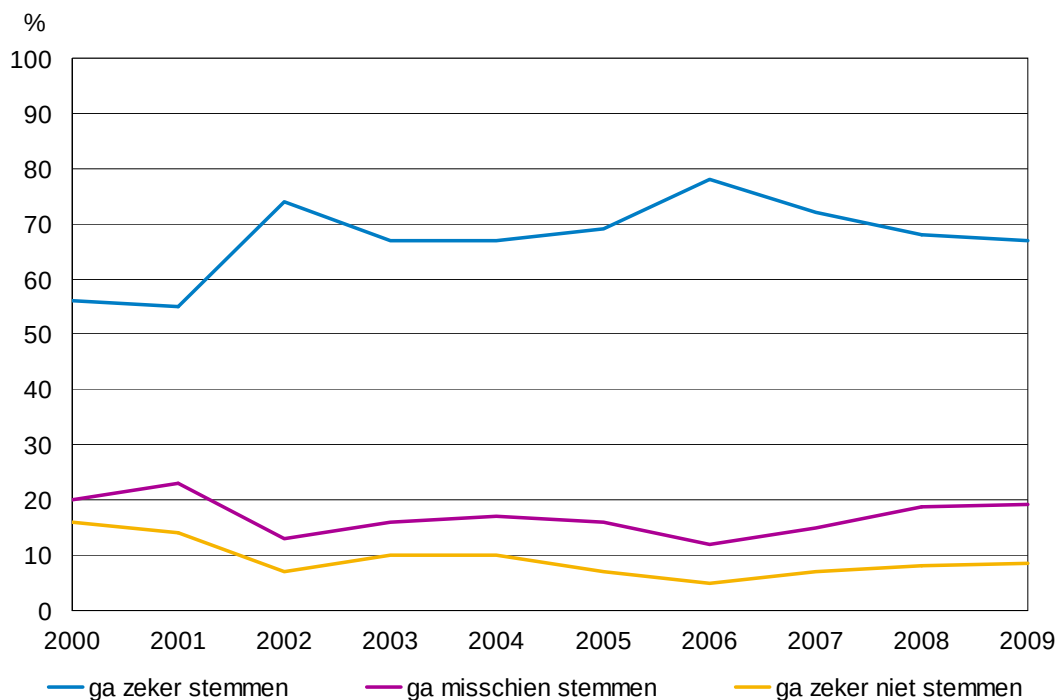
1 Politieke participatie

Veel Amsterdammers zijn politiek actief. Zij kunnen stemmen, inspraakbijeenkomsten bezoeken of naar een buurtoverleg gaan. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op welke manieren Amsterdammers politiek participeren.

1.1 Animo om te gaan stemmen

Twee op de drie Amsterdammers (67%) zouden zeker gaan stemmen als er morgen gemeenteraadsverkiezingen zouden zijn. Een vijfde (19%) zou misschien gaan stemmen en 8% zeker niet. Uit onderstaande figuur blijkt dat in verkiezingsjaren de animo om te gaan stemmen hoger is.

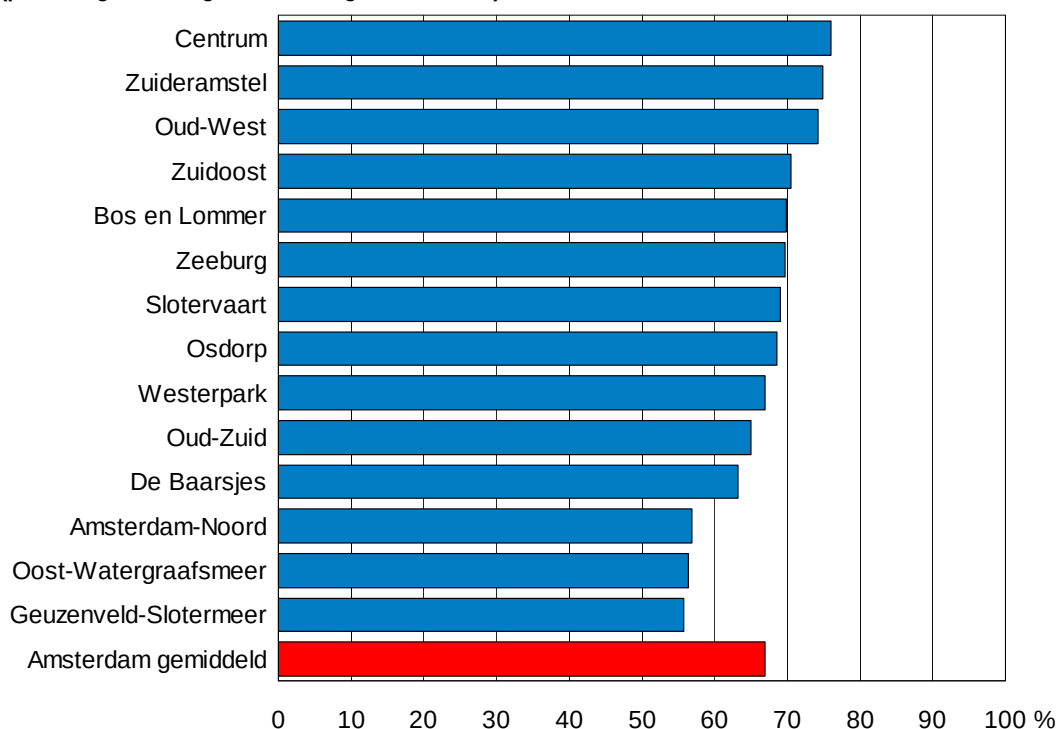
Animo om te stemmen bij gemeente- en stadsdeelraadsverkiezingen, 2000-2009 (procenten)

Verschillen tussen stadsdelen

In stadsdeel Centrum is net als vorig jaar de animo om te gaan stemmen het grootste: 76% geeft aan zeker te gaan stemmen. Op korte afstand volgen de stadsdelen Zuideramstel (75%) en Oud-West (74%). In de stadsdelen Amsterdam-Noord (57%), Oost-Watergraafsmeer (56%) en Geuzenveld-Slotermeer (56%) is het percentage dat aangeeft zeker te gaan stemmen het laagst. De stemintentie is met name in Oost-Watergraafsmeer (-10%) en Amsterdam-Noord (-8%) gedaald ten opzichte van vorig jaar. In Bos en Lommer is deze juist gestegen naar 70% (was 59% in 2008).

Animo om te stemmen bij gemeente- en stadsdeelraadsverkiezingen naar stadsdelen, 2009
(percentage dat aangeeft zeker te gaan stemmen)

1.2 Bezoek informatie- en inspraakbijeenkomsten

Op informatie- of inspraakmiddagen of -avonden worden buurtbewoners betrokken bij onderwerpen die hen direct aangaan, zoals bijvoorbeeld de inrichting van straten en pleinen. Veertien procent van de Amsterdammers heeft de afgelopen twaalf maanden zo'n bijeenkomst bezocht, tegen 16% in 2008 en 13% in 2007. Zes van de tien Amsterdammers (62%) hebben wel eens gehoord van informatie- of inspraakbijeenkomsten, maar zijn er niet naar toe geweest. Ouderen gaan vaker naar dergelijke bijeenkomsten dan jongeren. Alleenwonenden en eenoudergezinnen participeren hierin minder vaak dan gemiddeld.

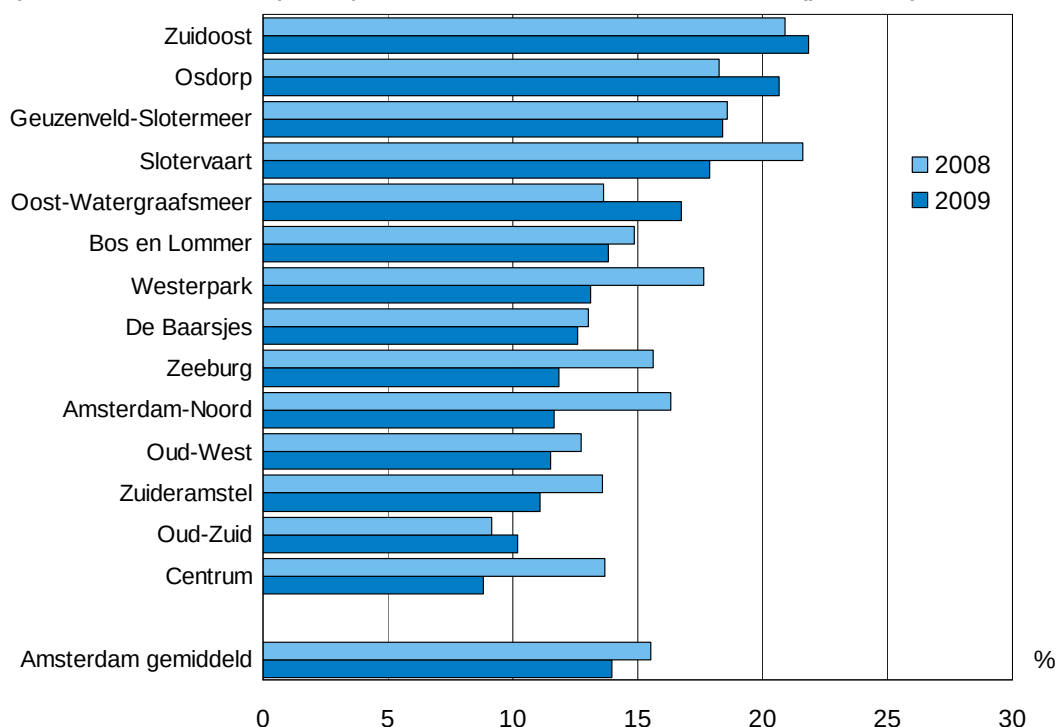
Net als vorig jaar heeft 22% nog nooit van dit soort bijeenkomsten gehoord.

Amsterdammers van niet-westerse herkomst geven vaker aan nooit iets over dergelijke bijeenkomsten gehoord te hebben, evenals ongeschoolden, Amsterdammers van 16 tot 35 jaar en eenoudergezinnen.

Verschillen tussen stadsdelen

In de stadsdelen Zuidoost en Osdorp geeft een vijfde van de bewoners aan informatie- en inspraakbijeenkomsten te bezoeken. In deze stadsdelen en in Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart was de participatie vorig jaar eveneens hoog. In stadsdeel Centrum nam slechts 9% van de bewoners in 2009 deel aan een dergelijke bijeenkomst. Hiermee ligt het ongeveer op hetzelfde niveau als in 2007 (7%) tegen 14% vorig jaar. De verschillen tussen stadsdelen en tussen jaren binnen stadsdelen zullen ook te maken hebben met de frequentie waarmee dergelijke bijeenkomsten zijn gehouden in de stadsdelen.

Opkomst informatie- en inspraakbijeenkomsten naar stadsdelen, 2008 en 2009 (procenten)

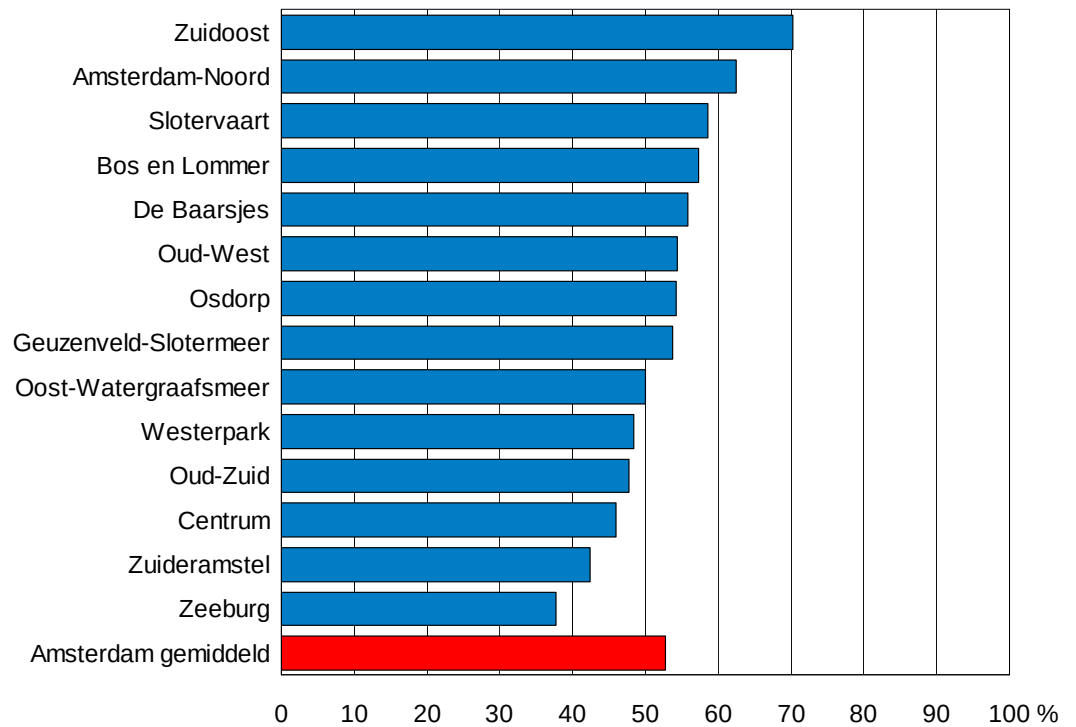
1.3 Ruim helft kent buurtbeheeroverleg

In een zogenaamd buurtbeheeroverleg worden bewoners betrokken bij de plan- en besluitvorming in een buurt. De naamgeving en invulling verschillen per stadsdeel. Naast bewoners en ambtenaren van het stadsdeel nemen ook bijvoorbeeld woningbouwverenigingen, de politie, opbouwwerkers en winkeliersverenigingen deel aan het overleg. Net als in 2008 (55%) is het overleg bij ruim de helft (53%) van de bewoners bekend. De bekendheid van dit overleg is sinds 2002 redelijk constant. Drieënveertig procent kent het buurtbeheeroverleg niet.

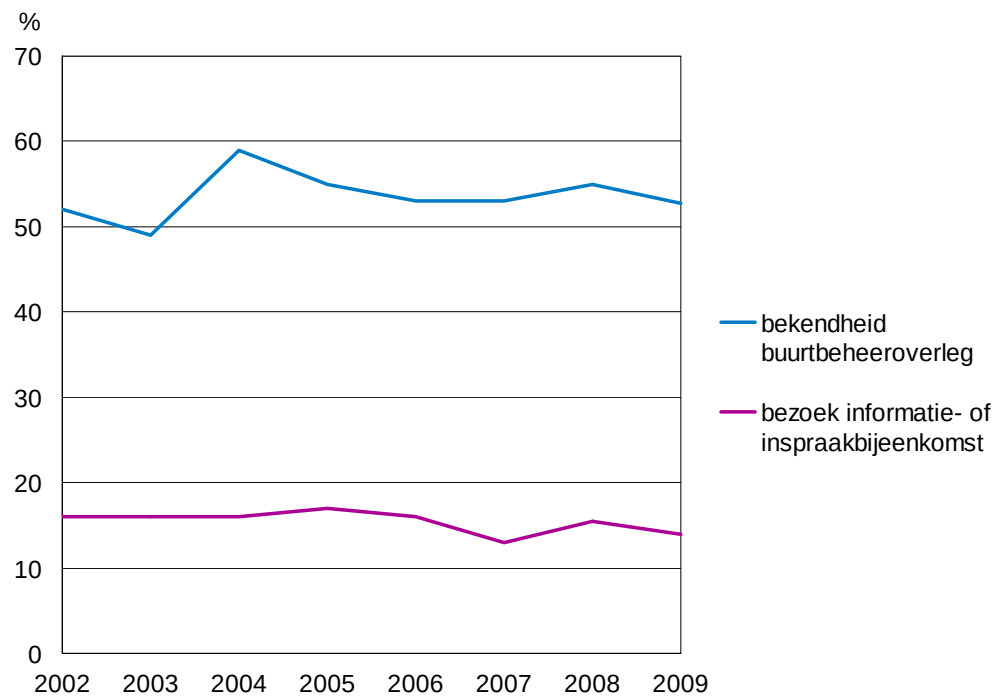
Verschillen tussen stadsdelen

In stadsdeel Zuidoost is de bekendheid met het buurtbeheeroverleg met 70% het grootst en is de bekendheid in vergelijking met vorig jaar het meest toegenomen (17%). In de stadsdelen Zeeburg (38%) en Zuideramstel (42%) is de bekendheid met het buurtbeheeroverleg het laagst.

Bekendheid buurtbeheeroverleg naar stadsdelen, 2009 (procenten)

Opkomst informatie- en inspraakbijeenkomsten en bekendheid buurtbeheeroverleg, 2002-2009 (procenten)

1.4 Verschillen tussen groepen in politieke participatie

De politieke participatie verschilt tussen groepen Amsterdammers. Autochtonen, hoger opgeleiden en ouderen participeren over het algemeen meer dan niet-westerse allochtonen, lager opgeleiden en jongeren. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van deze verschillen.

Stemintentie

- Van de autochtone Amsterdammers zegt 76% zeker te gaan stemmen, tegenover 52% van de niet-westerse allochtonen.
- Acht van de tien hoger opgeleiden (78%) geven aan te gaan stemmen tegen 60% van de laagopgeleiden en 51% van de ongeschoolden.
- De bereidheid om te stemmen is het laagst bij jongeren tot 24 jaar (40%) en neemt toe met leeftijd naar 80% bij de 65-plussers.

Informatie- en inspraakbijeenkomsten

- Zes procent van de Amsterdammers tot en met 34 jaar bezoekt wel eens een informatie- en inspraakbijeenkomst, tegen 20% van de mensen ouder dan 45 jaar.
- Net als vorig jaar lijken Amsterdammers die informatie- en inspraakbijeenkomsten bezoeken meer politiek betrokken: 83% van hen geeft aan te zullen stemmen als er nu verkiezingen zouden zijn, tegen 64% van de Amsterdammers die deze bijeenkomsten niet bezoeken.

Buurtbeheeroverleg

- Niet-westerse allochtone Amsterdammers zijn minder dan gemiddeld bekend met het buurtbeheeroverleg: 42% heeft er wel eens van gehoord, tegenover 60% onder autochtonen.
- Opvallend is dat de bekendheid onder lager opgeleiden (59%) het hoogst is.
- Of men het buurtoverleg kent, neemt toe met leeftijd. Van de 16 t/m 24 jarigen heeft (41%) er wel eens van gehoord tegen 66% van de Amsterdammers in de leeftijd 55-64 jaar en 64% van de 65-plussers.

2 Politieke betrokkenheid

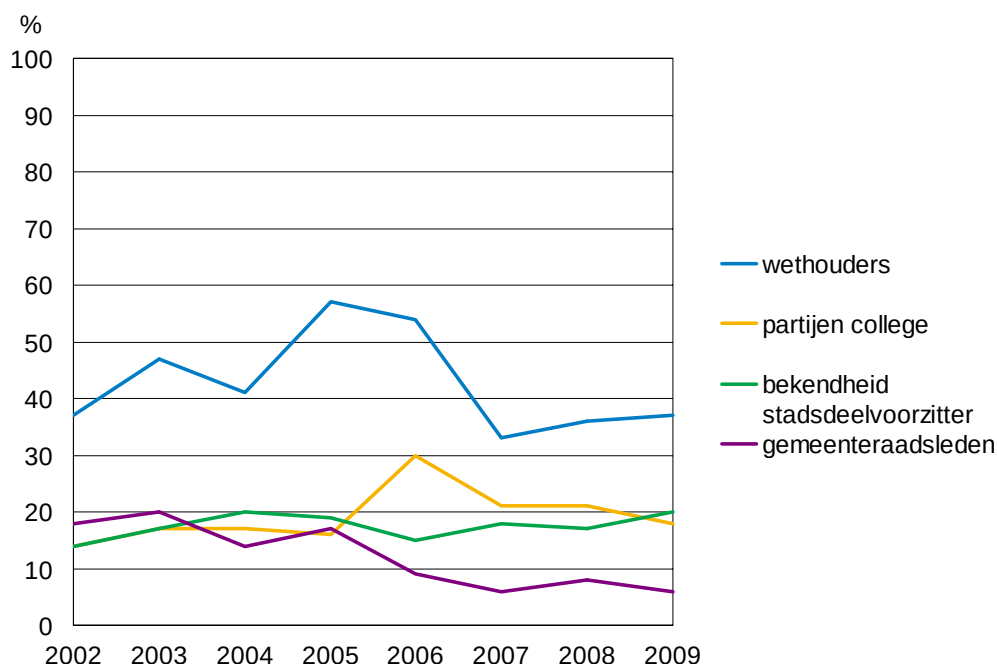
In hoeverre zijn Amsterdammers geïnteresseerd in de lokale politiek? Weten ze waaruit het college van Burgemeester en Wethouders bestaat en wie kan een wethouder bij naam noemen? Deze vragen en de vraag of Amsterdammers weten wie er stadsdeelvoorzitter is in hun stadsdeel worden in dit hoofdstuk beantwoord.

2.1 Wethouders meest bekend, raadsleden minst

Van de Amsterdammers kan 37% minimaal één wethouder bij naam noemen, dit is vergelijkbaar met de vorige meting. Lodewijk Asscher is de bekendste wethouder, ruim een kwart (27%) kan zijn naam noemen. Op plaats twee staat Marijke Vos met 18%, gevolgd door Maarten van Poelgeest (11%) en Carolien Gehrels (10%).

Het aandeel dat weet dat het college van Burgemeester en Wethouders bestaat uit de partijen PvdA en GroenLinks (18%) is op het laagste punt in vier jaar. In 2006 was dit 30% en in de twee jaren erna 21%. Een op de vijf Amsterdammers (20%) kent de naam van de stadsdeelvoorzitter van het stadsdeel waar men woont, tegen 17% in 2008. Net als vorig jaar is het voor de Amsterdammer moeilijk om een naam van een gemeenteraadslid op te noemen. Vorig jaar slaagde 8% hier in, dit jaar 6%.

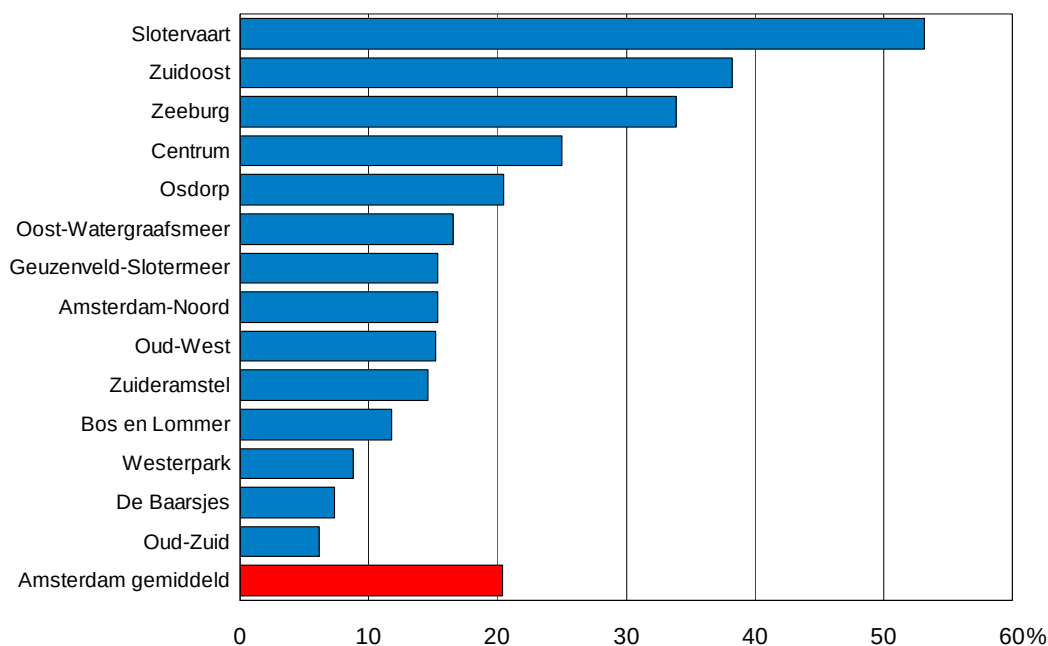
Bekendheid van wethouders, gemeenteraadsliden en partijen van het college, 2002-2009 (procenten)

Verschillen tussen stadsdelen

In de stadsdelen Slotervaart (53%) en Zuidoost (38%) is de bekendheid van de stadsdeelvoorzitter net als vorig jaar het hoogst. In Zeeburg is de bekendheid van de stadsdeelvoorzitter in vergelijking met vorig jaar het meest toegenomen. Kon in 2008 12% de juiste naam noemen, dit jaar kent een derde (34%) de naam van Fatima Elatik. Het is opvallend dat het bij alle drie de hoogst scorenden stadsdelen om stadsdeelvoorzitters van allochtone herkomst gaat.

Bekendheid stadsdeelvoorzitter naar stadsdelen, 2009 (procenten)

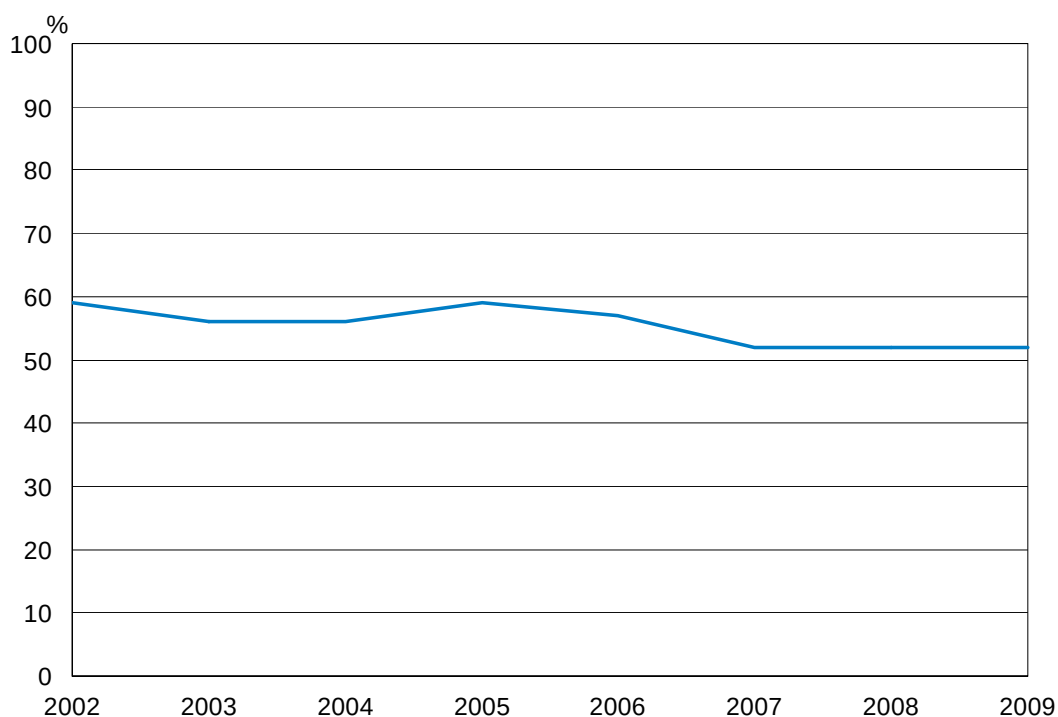

2.2 Interesse in stadsdeelpolitiek gelijk gebleven

Net als in 2007 en 2008 is iets meer dan de helft van de Amsterdammers (52%) in meer of mindere mate geïnteresseerd in de stadsdeelpolitiek. Van 2002 tot 2006 lag de interesse hoger.

Interesse in stadsdeelpolitiek, 2002-2009 (percentage tamelijk tot zeer geïnteresseerd)

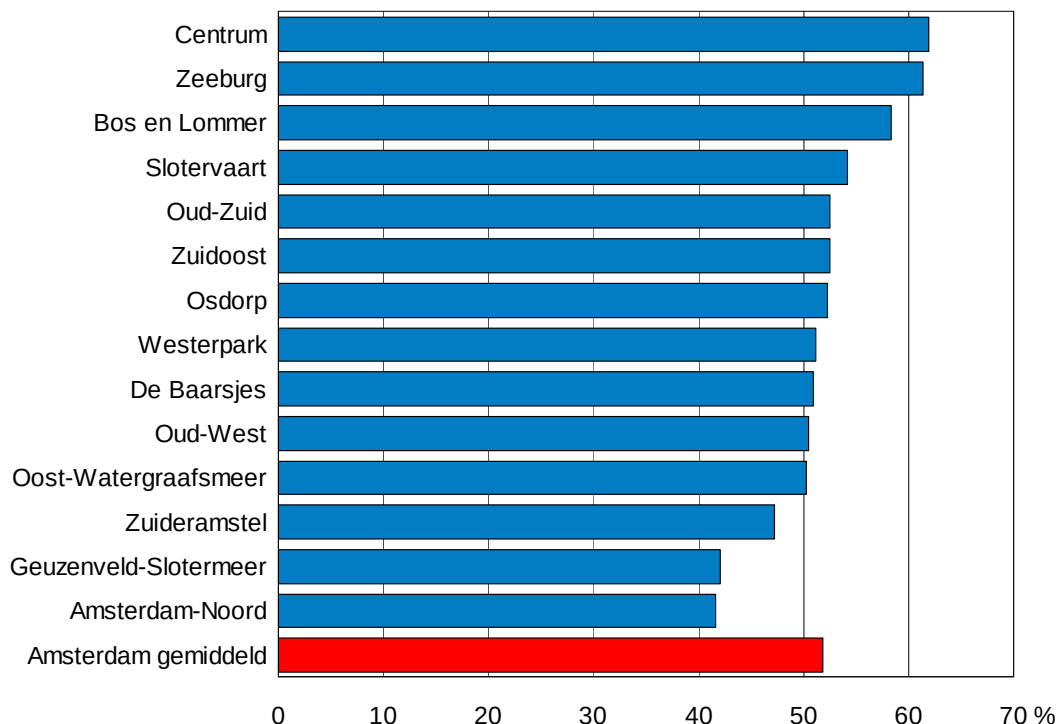

Verschillen tussen stadsdelen

In de stadsdelen Centrum en Zeeburg is men het meest geïnteresseerd in de Amsterdamse stadsdeelpolitiek. In beide stadsdelen geven zes op de tien Amsterdammers aan hierin tamelijk tot zeer geïnteresseerd te zijn. Daar waar de bewoners van Slotervaart vorig jaar een stijging lieten zien in interesse (van 45% naar 61%) is er nu een daling naar 54%. Vorig jaar haalden het stadsdeel en de stadsdeelvoorzitter regelmatig het nieuws, dit jaar is dat minder het geval. Andere stadsdelen waar de interesse is gedaald, zijn Zuideramstel (van 56% naar 47%) en Westerpark (van 63% naar 51%).

Kijken we naar de nieuw te vormen stadsdelen dan ligt de interesse in de stadsdeelpolitiek in de nieuwe stadsdelen rond het stadsgemiddelde (West 53%, Nieuw-West 50%, Zuid 50%, Oost 55%).

Interesse in stadsdeelpolitiek naar stadsdelen, 2009 (procenten)

Verschillen tussen groepen Amsterdammers

Net als vorig jaar zijn niet-westerse allochtonen in verhouding weinig geïnteresseerd in stadsdeelpolitiek in vergelijking met autochtonen (respectievelijk 42% en 58%). Met name onder Turkse Amsterdammers (30% geïnteresseerd), Marokkaanse Amsterdammers (38%) en overige niet-westerse allochtonen (41%) zijn de interessecijfers in verhouding laag. Amsterdammers in de leeftijd 16-24 en 25-34 zijn relatief weinig geïnteresseerd (interesse respectievelijk 45% en 47%). Hoog opgeleiden geven verhoudingsgewijs vaak aan geïnteresseerd te zijn (60%).

3 Amsterdammers over de lokale politiek

Om tot een nauwkeurige manier te komen om het vertrouwen van de Amsterdamse burger in de lokale politiek te meten, is in overleg met de Vrije Universiteit de vragenlijst van de Burgermonitor dit jaar iets aangepast. Naast het vertrouwen in de politiek is ook gevraagd naar wantrouwen. Verder zijn er een aantal stellingen voorgelegd over competentie, integriteit, ontvankelijkheid, rechtvaardigheid en kritiek op de democratie. Naast deze onderwerpen komt in dit hoofdstuk nog aan de orde of er contact is geweest met iemand uit de politiek en de tevredenheid hierover. Ook is de Amsterdammers gevraagd wat zij zouden veranderen in de stad als zij burgemeester zouden zijn.

3.1 Meer vertrouwen in gemeentebestuur dan wantrouwen

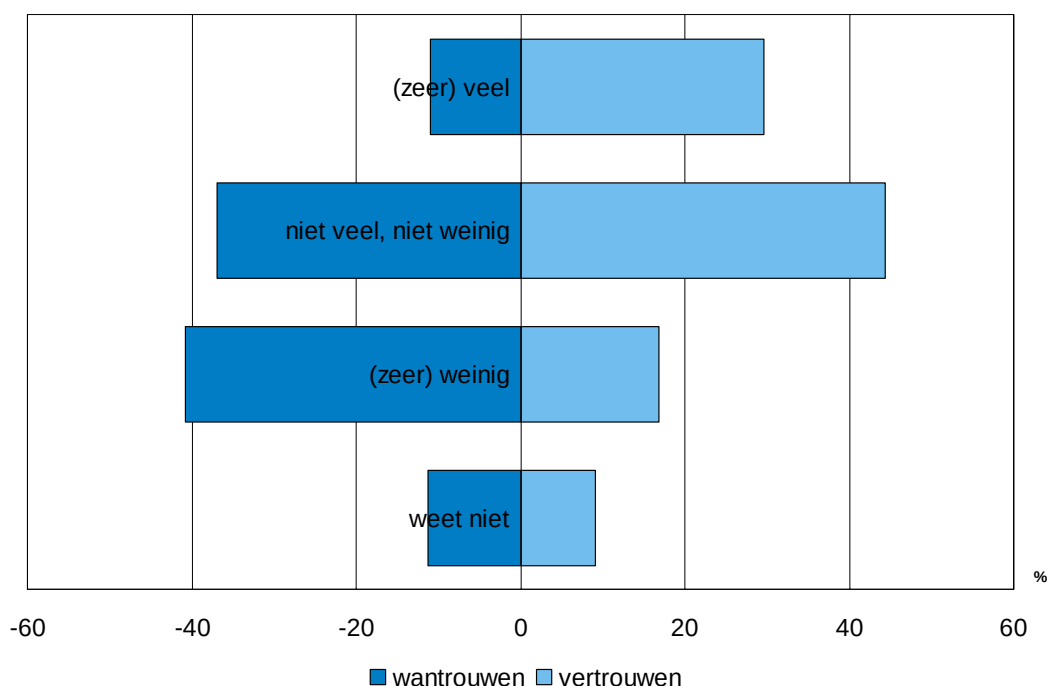
Naast de vraag in hoeverre Amsterdammers het gemeentebestuur vertrouwen is dit jaar voor het eerst gevraagd of men het gemeentebestuur wantrouwt. Het vertrouwen in het gemeentebestuur (30%) is groter dan het wantrouwen (11%).

Drie op de tien Amsterdammers (30%) hebben (zeer) veel vertrouwen in het gemeentebestuur, 44% geeft aan niet veel, niet weinig vertrouwen te hebben en 17% heeft zeer weinig vertrouwen.

Omgekeerd geldt dat een op de negen (11%) het gemeentebestuur wantrouwt, 37% heeft niet veel, niet weinig wantrouwen en 41% kent (zeer) weinig wantrouwen.

Een vergelijking met 2008 op het punt van vertrouwen is lastig te maken omdat de antwoordcategorieën waaruit gekozen kon worden dit jaar anders waren. Vorig jaar waren de antwoordmogelijkheden 'veel vertrouwen', 'redelijk vertrouwen', 'geen vertrouwen', 'helemaal geen vertrouwen' en 'weet niet'. Een antwoordmogelijkheid 'neutraal' of 'niet veel, niet weinig vertrouwen' ontbrak. In 2008 bleek (net als in de voorgaande jaren) 79% redelijk tot veel vertrouwen in het Amsterdamse gemeentebestuur te hebben. Dit jaar geeft 30% (zeer) veel vertrouwen te hebben, wanneer daar de antwoordmogelijkheid 'niet veel, niet weinig' bij opgeteld wordt, is het vertrouwen 74% en komt het cijfer in de buurt van vorig jaar.

Vertrouwen in / wantrouwen van gemeentebestuur, 2009 (procenten)

Ongeschoolde en laaggeschoolde Amsterdammers hebben vaker weinig vertrouwen en wantrouwen het gemeentebestuur vaker dan hoger opgeleiden. Ook ouderen zijn vaker minder positief over het gemeentebestuur dan jongeren; zo wantrouwt 16% van de 55-plussers het gemeentebestuur, tegenover 6% onder de 16-34 jarigen. Daarnaast hebben Amsterdammers van Surinaamse afkomst minder vertrouwen in het gemeentebestuur dan gemiddeld (20% vertrouwen) en wantrouwen zij het bestuur vaker (17%). Dat geldt ook voor Amsterdammers van Marokkaanse afkomst: 21% wantrouwt het gemeentebestuur (tegenover 11% gemiddeld).

Gemiddeld wordt er door de Amsterdammers een 6,4 gegeven als rapportcijfer voor het door het huidige gemeentebestuur gevoerde beleid. Niet-westerse allochtonen geven gemiddeld een iets hoger cijfer dan westerse allochtonen (6,5 om 6,3), en lager opgeleide Amsterdammers geven een lager cijfer (6,2) dan middelbaar (6,5) en hoger opgeleiden (6,4). Verder neemt het gemiddelde rapportcijfer af met leeftijd. Daar waar de jongeren (16-24 jaar) een 6,7 geven aan het gemeentebestuur voor het gevoerde beleid, wordt door de 65-plussers gemiddeld een 6,2 gegeven.

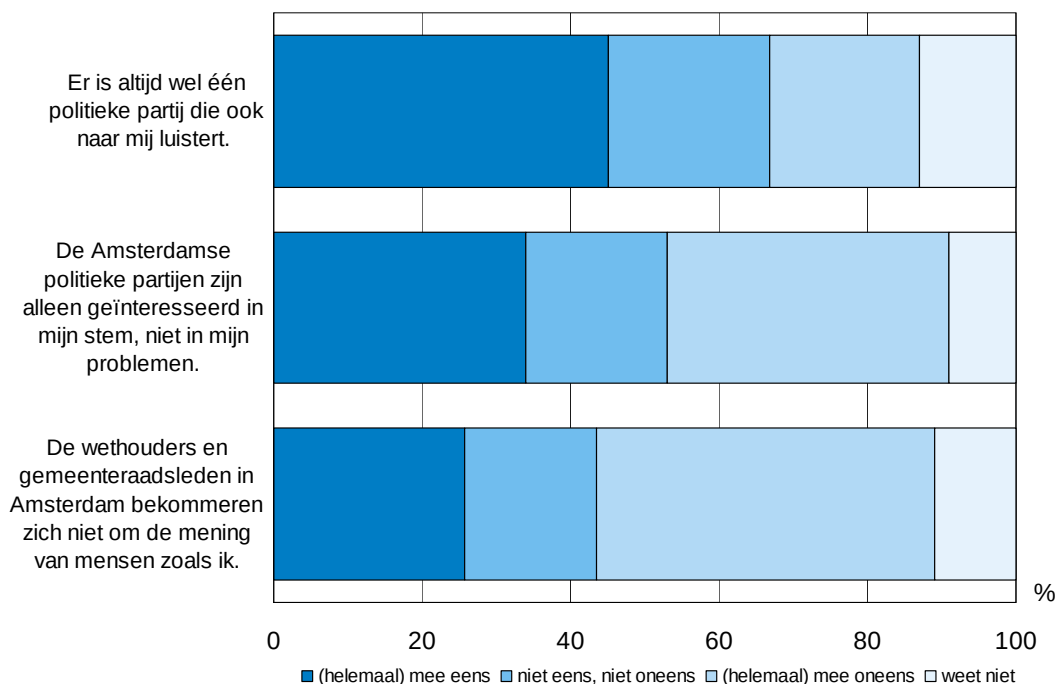
Ontvankelijkheid

Bijna de helft van de Amsterdammers (45%) is het eens met de stelling “Er is altijd wel één politieke partij die ook naar mij luistert.” Een vijfde is het er niet mee eens.

Een derde (34%) is van mening dat de Amsterdamse politieke partijen alleen geïnteresseerd zijn in hun stem en niet in hun problemen, 38% is het hier niet mee eens.

Van de Amsterdammers denkt een kwart (26%) dat wethouders en gemeenteraadsleden in Amsterdam “zich niet bekommeren om de mening van mensen zoals ik”. Bijna de helft (48%) is deze mening echter niet toegedaan.

Stellingen over ontvankelijkheid, 2009 (procenten)

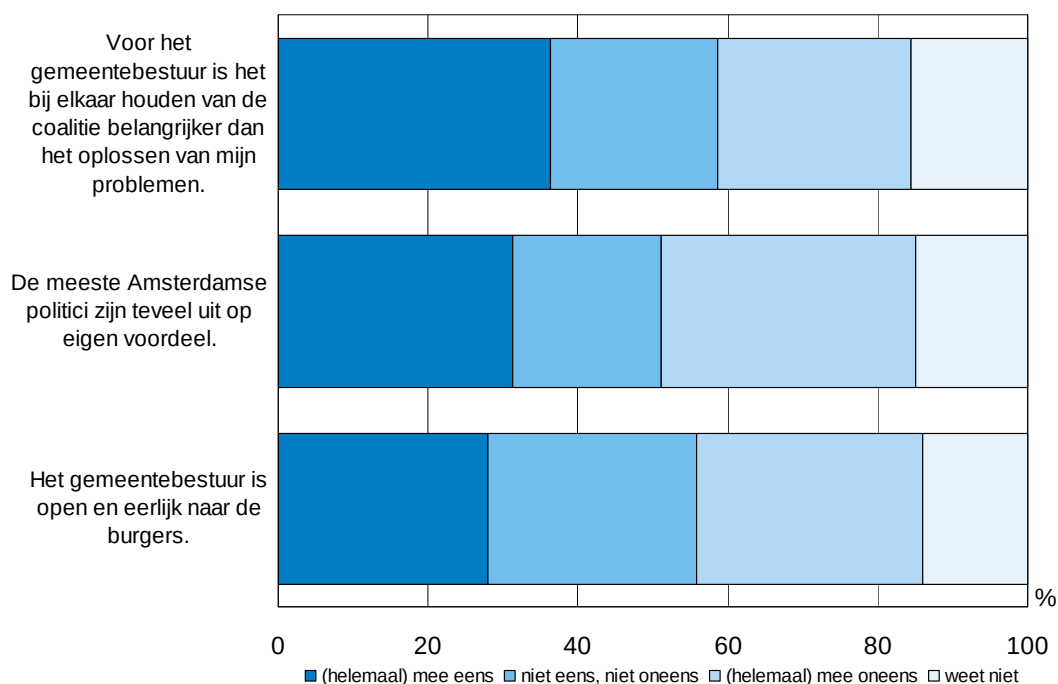
Integriteit

Over de stelling of het gemeentebestuur open en eerlijk is naar de burgers, lopen de meningen uiteen. Drie van de tien (30%) denken van niet, ongeveer een zelfde deel (28%) denkt van wel en wederom een zelfde deel (28%) is het niet eens, niet oneens met de stelling.

Ook over de stelling “de meeste Amsterdamse politici zijn teveel uit op hun eigen voordeel” zijn bijna evenveel burgers het eens (31%) als oneens (34%), een vijfde (20%) antwoordt neutraal.

Ruim een derde (36%) is van mening dat “voor het gemeente bestuur het bij elkaar houden van de coalitie belangrijker is dan het oplossen van mijn problemen”. Een kwart (26%) is deze mening niet toegedaan en een vijfde (22%) staat hier neutraal tegenover.

Stellingen over integriteit, 2009 (procenten)

Competentie

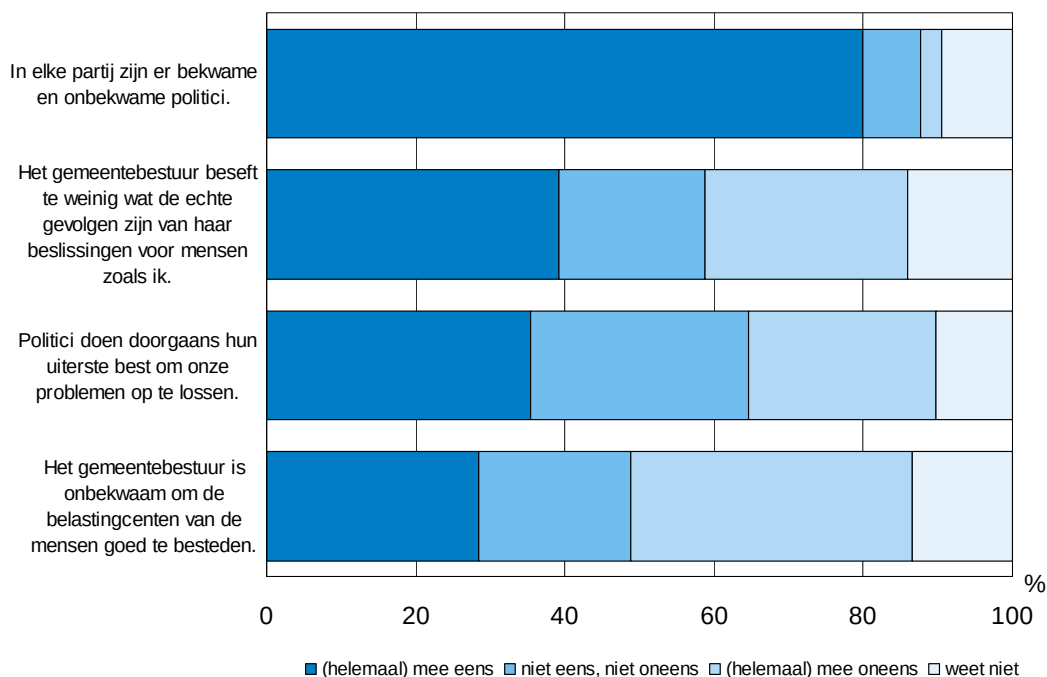
De overgrote meerderheid (80%) is van mening dat er in elke partij zowel bekwame als onbekwame politici te vinden zijn. Bij de andere stellingen zijn de meningen meer verdeeld.

Zo zijn vier van de tien Amsterdammers (39%) van mening dat “het gemeentebestuur te weinig beseft wat de echte gevolgen zijn van haar beslissingen voor mensen zoals ik”, terwijl ruim een kwart (27%) deze mening niet deelt.

Een derde (35%) vindt dat “politici doorgaans hun uiterste best doen om onze problemen op te lossen”, drie op tien de (29%) antwoorden neutraal en een kwart (25%) is het hiermee oneens.

Vier van de tien Amsterdammers (38%) vindt niet dat “het gemeente bestuur onbekwaam is om de belastingcenten van de mensen goed te besteden”, bijna drie op de tien (28%) vinden van wel en een vijfde (20%) antwoordt neutraal.

Stellingen over competentie, 2009 (procenten)

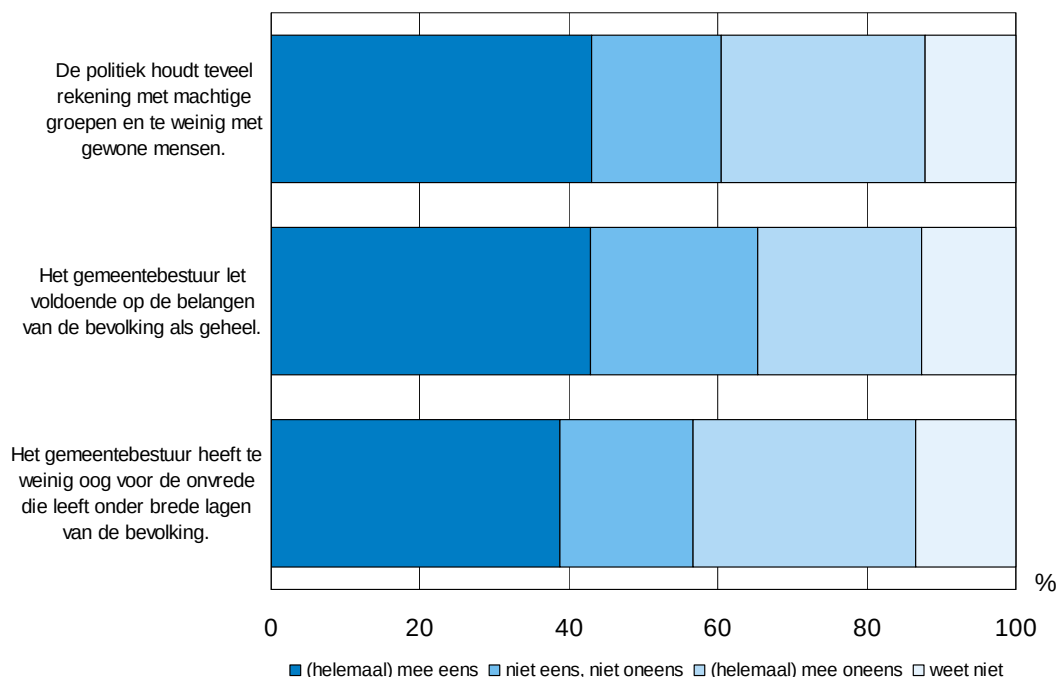
Rechtvaardigheid

Ruim vier op de tien Amsterdammers zijn van mening dat “de politiek teveel rekening houdt met machtige groepen en te weinig met gewone mensen”, ruim een kwart (27%) is het hier niet mee eens.

Tegelijkertijd zegt een zelfde deel (43%) dat “het gemeentebestuur voldoende op de belangen van de bevolking als geheel let”, ruim een vijfde (22%) vindt van niet.

Tot slot is 38% het eens met de stelling “het gemeentebestuur heeft te weinig oog voor de onvrede die leeft onder brede lagen van de bevolking”, drie van de tien zijn het hier niet mee eens.

Stellingen over rechtvaardigheid, 2009 (procenten)

Democratiekritiek

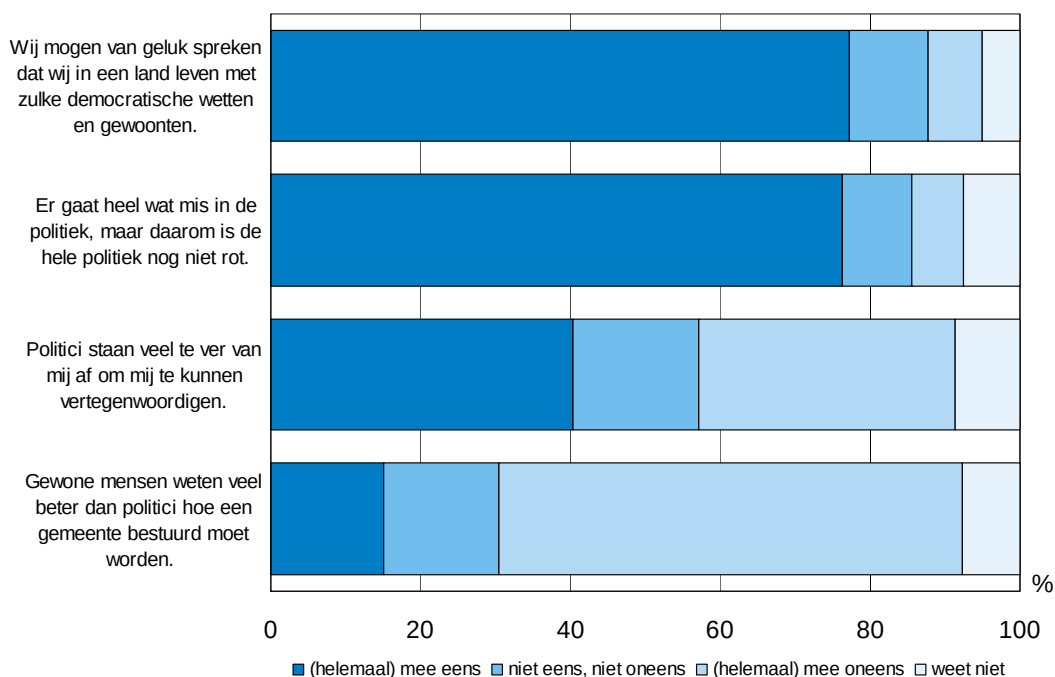
Met de stellingen “wij mogen van geluk spreken dat wij in een land leven met zulke democratische wetten en gewoonten” en “er gaat heel wat mis in de politiek, maar daarom is de hele politiek nog niet rot” is driekwart van de Amsterdammers het eens.

Ruim zes op de tien (62%) is niet van mening dat “gewone mensen veel beter dan politici weten hoe een gemeente bestuurd moet worden”, 15% wel.

Over de uitspraak “politici staan te ver van mij af om mij te kunnen vertegenwoordigen”, lopen de meningen meer uiteen. Vier op de tien (40%) zijn het hier mee eens, ruim een derde niet (34%).

Stellingen over democratiekritiek, 2009 (procenten)

3.2 Een derde vindt stadsdeelbestuur goed functioneren

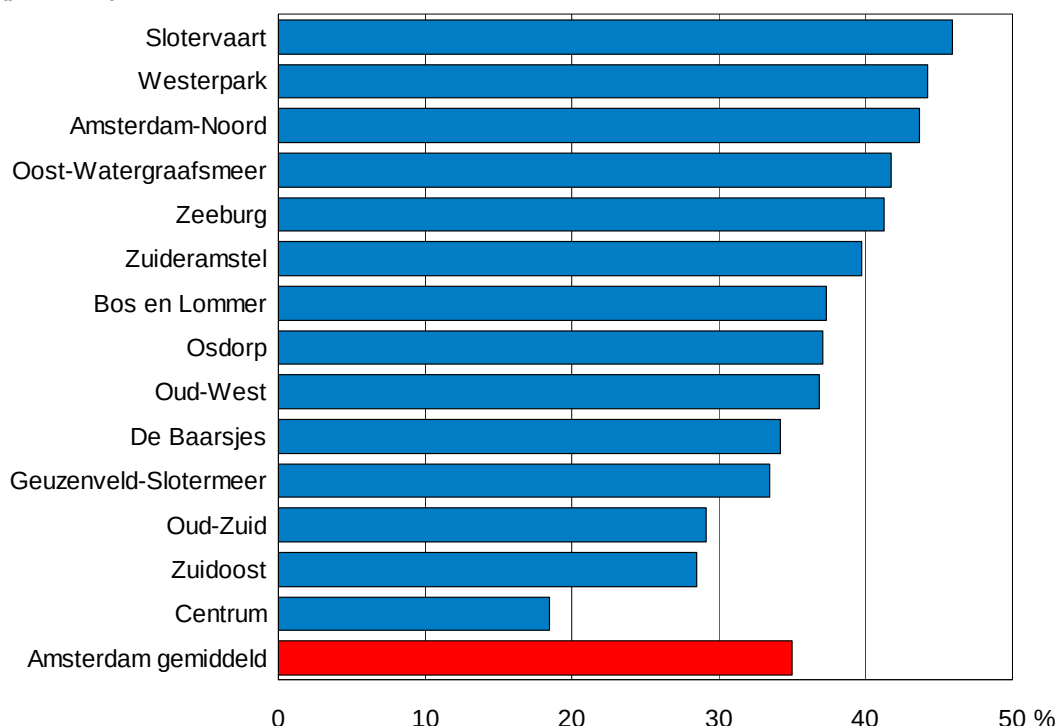
Vergelijkbaar met de voorgaande jaren vindt ook dit jaar ruim een derde van de Amsterdammers (35%) het stadsdeelbestuur (zeer) goed functioneren. Drie op de tien (31%) staat er neutraal tegenover en 11% vindt dat het bestuur (zeer) slecht functioneert.

Middelbaar en hoger opgeleide Amsterdammers zijn vaker van mening dat het stadsdeelbestuur slecht functioneert dan lager opgeleiden. Jongeren hebben relatief vaak geen mening hierover maar zijn, als ze wel een mening geven, positiever over het stadsdeelbestuur dan ouderen. Van de herkomstgroepen zijn Turken het vaakst positief over het stadsdeelbestuur en vinden westerse allochtonen en autochtonen relatief vaak dat het stadsdeelbestuur slecht functioneert.

Verschillen tussen stadsdelen

In stadsdeel Slotervaart wordt het functioneren van het eigen stadsdeelbestuur het beste beoordeeld: bijna de helft van de inwoners (46%) is er positief over. Net als vorig jaar wordt het functioneren van het stadsdeelbestuur in de stadsdelen Centrum (18%), Zuidoost (28%) en Oud-Zuid (29%) slechter beoordeeld dan gemiddeld.

Bewoners die het eigen stadsdeelbestuur (zeer) goed vinden functioneren naar stadsdelen, 2009 (procenten)

3.3 Zeven van de tien tevreden met contact bestuurders

Amsterdammers kunnen persoonlijk contact hebben met iemand uit de politiek, zoals bijvoorbeeld een wethouder of een (stadsdeel)raadslid. Net als vorig jaar heeft 14% van de Amsterdammers in de afgelopen 12 maanden contact gehad met een of meer personen uit de lokale politiek. Het meeste contact vindt plaats met stadsdeelraadleden. Zo heeft een kwart (23%) contact gehad met een stadsdeelraadslid, een zelfde deel met een stadsdeelwethouder en een vijfde (20%) met een stadsdeelvoorzitter. Verder had 18% contact met een wethouder van de centrale stad, 15% met een gemeenteraadslid en 10% met de burgemeester. Net als vorig jaar verschilt het contact met iemand uit de stadsdeelpolitiek niet per stadsdeel.

Net als in 2008 hebben autochtone Amsterdammers vaker contact met een lokale bestuurder dan niet-westers allochtone Amsterdammers. Verder neemt het contact toe met opleiding. Van de hoger opgeleiden heeft een vijfde (18%) de afgelopen 12 maanden contact gehad, tegen 7% van de lager opgeleiden.

Net als voorgaande jaren is de meerderheid (71%) tevreden met het contact. Veertien procent is niet tevreden, maar ook niet ontevreden en tien procent is ontevreden.

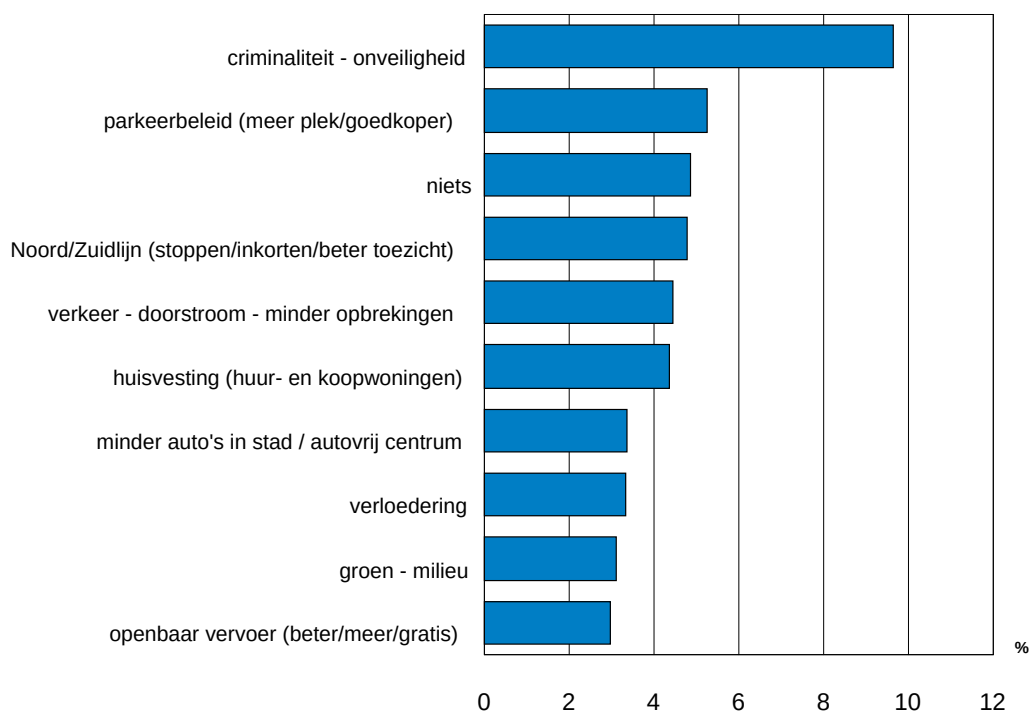
3.4 Als ik burgemeester was .....

“Als u burgemeester van Amsterdam zou zijn, wat zou u dan als eerste in de stad willen veranderen?” Sinds 2007 wordt daarnaar als eerste gevraagd in de enquête van de Burgermonitor. Veel Amsterdammers (88%) hebben daar suggesties voor. De suggesties variëren sterk.

Eén van de tien Amsterdammers komt met een idee dat te maken heeft met de bestrijding van criminaliteit en onveiligheid. Veranderingen op het gebied van parkeerbeleid (bijv. meer parkeerplaatsen, minder hoge parkeertarieven), het verkeer (o.a. verkeersgedrag, verkeersveiligheid verbeteren, minder opbrekingen, binnenstad autovrij maken) en de Noord/Zuidlijn stoppen worden elk door 5% van de Amsterdammers genoemd. Eén op de twintig Amsterdammers vindt dat er niets hoeft te veranderen.

De top tien van meest genoemde onderwerpen is weergegeven in de nu volgende figuur. Nieuwkomer in de top tien is de Noord/Zuidlijn.

Als u burgemeester van Amsterdam zou zijn, wat zou u dan als eerste in de stad willen veranderen? 2009 (top 10, procenten)

4 Gemeentelijke dienstverlening

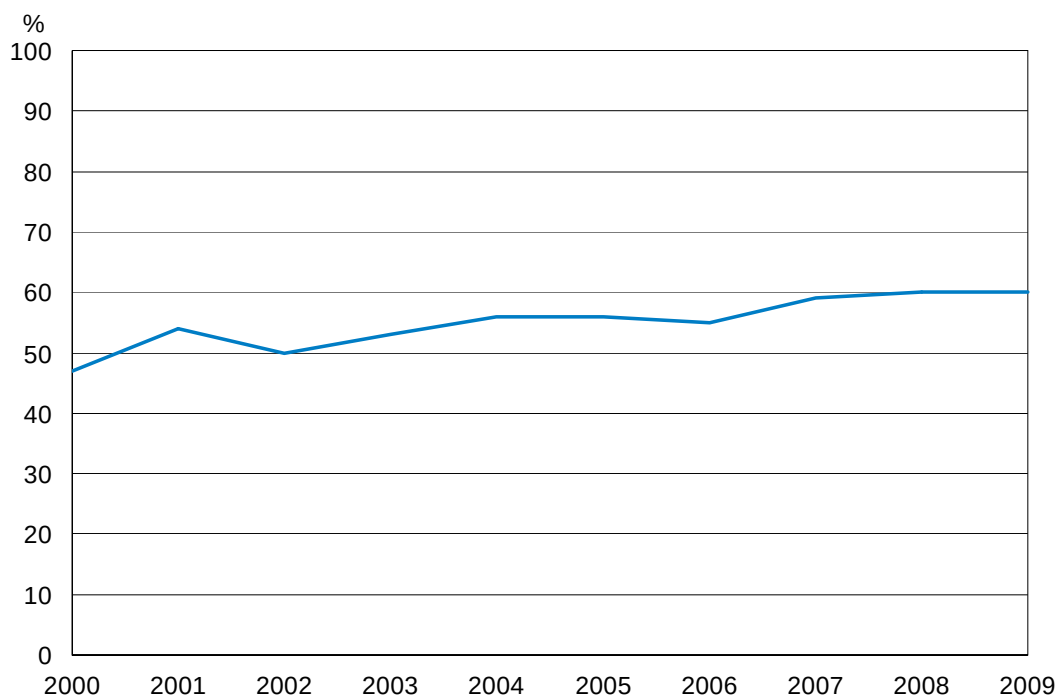
Veel Amsterdammers bezoeken de publieksservice van het stadsdeelkantoor voor bijvoorbeeld de aanvraag van een paspoort of andere documenten. Ook hebben Amsterdammers telefonisch contact met ambtenaren, of per email. Hoe tevreden zijn Amsterdammers over deze contacten? En wordt er vaak gebruik gemaakt van het informatienummer van de gemeente “Antwoord”? Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ingegaan op het indienen van klachten door burgers en het oordeel over de afhandeling daarvan.

4.1 Contact ambtenaren

Veel Amsterdammers bezoeken de publieksservice van het stadsdeelkantoor voor bijvoorbeeld de aanvraag van een paspoort of andere documenten. Ook hebben Amsterdammers telefonisch contact met ambtenaren, of per email. Over een langere termijn gezien neemt het contact over de jaren toe: in 2000 had 47% van de Amsterdammers contact met een ambtenaar, in 2009 zes van de tien (60%). De laatste drie jaren stijgt het aandeel echter niet meer.

Negen van de tien Amsterdammers (91%) die het afgelopen jaar contact hebben gehad met een ambtenaar hebben maximaal 5 keer contact gehad, 7% heeft vaker dan 5 keer contact gehad. Vaak betreft het hierbij contacten vanwege vergunningen betreffende verbouw/nieuwbouw, uitkeringen van de Dienst Zorg en Welzijn, overige vergunningen, maatschappelijke zorg en opvang en onderwijs en scholing. Ruim acht van de tien (83%) Amsterdammers die vaker dan 5 keer contact hebben gehad, werden door verschillende ambtenaren geholpen. Bijna driekwart (73%) van de Amsterdammers die vaker dan 5 keer contact heeft gehad, kan schriftelijke informatie van een ambtelijke dienst begrijpen zonder hulp van anderen, 17% heeft hierbij soms de hulp van anderen nodig en 5% heeft hier altijd hulp van anderen bij nodig.

**Amsterdammers die de afgelopen 12 maanden contact hadden met een ambtenaar, 2000-2009
(procenten)**

Driekwart (76%) van de Amsterdammers die het afgelopen jaar een enkele keer (1-5 keer) contact hebben gehad met een ambtenaar van de stad of stadsdeel had dit aan de balie, op de tweede plaats staat telefonisch contact. Dit incidentele contact betrof in acht op de tien gevallen contact met een stadsdeelambtenaar en in 13% van de gevallen gemeentelijk of centraal.

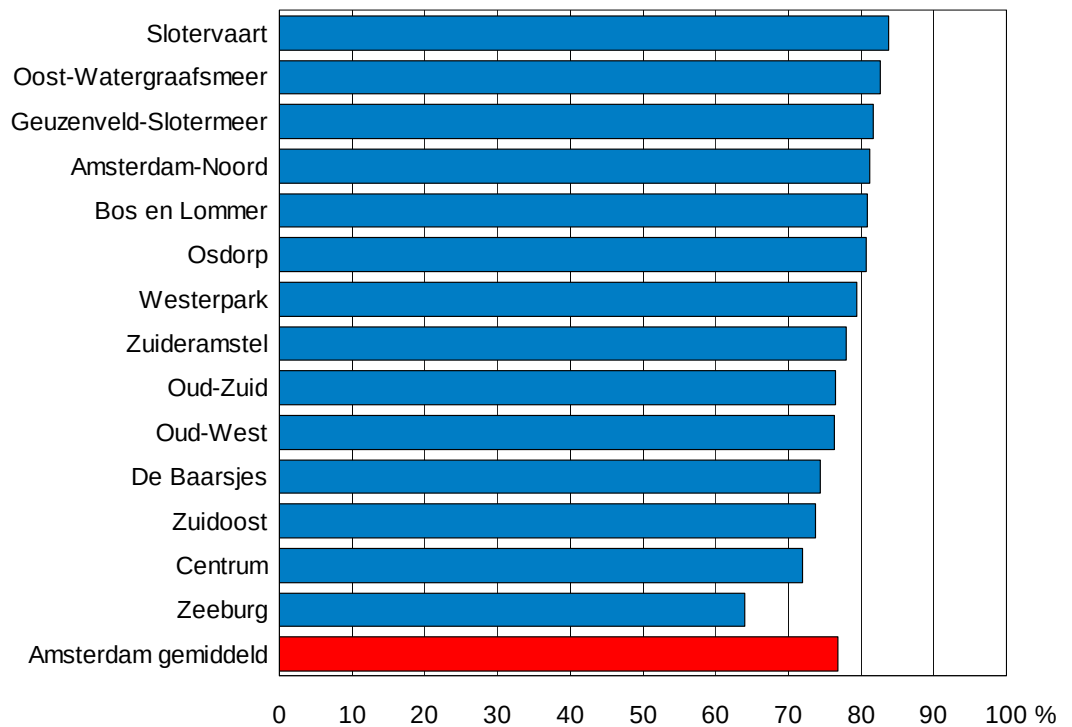
Net als in 2008 betrof twee derde van de contacten (67%) aanvragen van documenten zoals een rijbewijs of paspoort. Op de tweede plaats (13%) volgen in- en uitschrijvingen van het bevolkingsregister.

4.2 Meerderheid is tevreden met het contact

Driekwart (77%) van de Amsterdammers die contact hebben met een ambtenaar is hier tevreden over, dit percentage is vergelijkbaar met vorig jaar. Dertien procent is ontevreden en 10% is niet tevreden, maar ook niet ontevreden. Net als voorgaande jaren wordt persoonlijk contact aan de balie positiever beoordeeld dan telefonisch contact: aan de balie is 83% tevreden, telefonisch iets meer dan de helft (53%). Werd in 2008 het contact met een stadsdeelambtenaar hoger gewaardeerd dan het contact met een gemeentelijke ambtenaar, dit jaar is er geen verschil.

Er zijn net als vorig jaar nauwelijks verschillen tussen de stadsdelen in de beoordeling van het contact met de stadsdeelambtenaar. Alleen in stadsdeel Zeeburg is de waardering in verhouding laag.

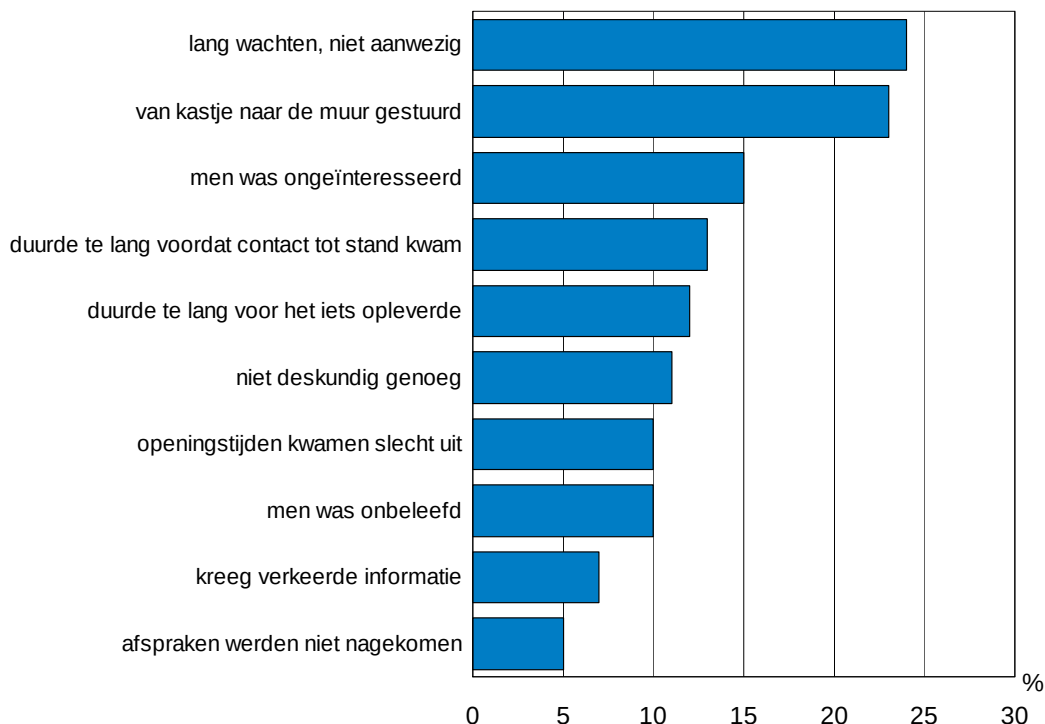
Bewoners die tevreden zijn over het laatste contact met een stadsdeelambtenaar naar stadsdelen, 2009 (procenten)

Waarom ontevreden met contact ambtenaar?

De Amsterdammers die ontevreden waren met het contact met de ambtenaar zijn dit net als voorgaande jaren vooral omdat ze te lang moesten wachten (24%), omdat ze zich van het kastje naar de muur gestuurd voelden (23%). Verder vond 15% dat de ambtenaar ongeïnteresseerd was.

Waarom bent u niet (helemaal) tevreden over het contact? 2009 (top 10, procenten)

4.3 Informatienummer “Antwoord” nog onbekend

Het algemene telefonische informatienummer “Antwoord” van de gemeente Amsterdam is nog steeds bij velen onbekend: acht van de tien Amsterdammers (80%) hebben er nog nooit van gehoord. Negen procent kent het informatienummer, maar heeft er nog geen gebruik van gemaakt. Acht procent van de Amsterdammers heeft er gebruik van gemaakt en in totaal zeven procent weet het telefoonnummer van Antwoord correct te noemen (14020).

De kleine groep Amsterdammers die gebruik hebben gemaakt van “Antwoord” (8%) is gevraagd hoe ze het contact beoordelen. Net als in 2008 beoordeelt net iets minder dan de helft (47%) het contact (zeer) positief. Eén op de vijf (19%) staat er neutraal tegenover en drie van de tien (29%) beoordelen het contact (zeer) negatief.

De meest genoemde redenen waarom men niet (helemaal) positief is, komt doordat het gewenste resultaat niet snel genoeg werd bereikt of dat het te lang duurde (35%), het verkeerd of te vaak worden doorverbonden (23%) en te lang moeten wachten of geen gehoor krijgen (23%). Daarnaast wordt nog genoemd dat de medewerkers over onvoldoende kennis beschikken om bellers goed te kunnen helpen.

4.4 Aantal Amsterdammers dat klacht indient stabiel

Het aantal Amsterdammers dat aangeeft een klacht te hebben ingediend over iets in de buurt of het stadsdeel is al jaren constant en ligt dit jaar op 14% (vorig jaar 15%). Net als vorig jaar geven in verhouding weinig Amsterdammers van niet-westers allochtone herkomst aan een klacht in te hebben gediend (9%) in vergelijking met Amsterdammers van autochtone (17%) of westers allochtone (18%) herkomst. Net als bij de vorige meting geldt dat hoe ouder Amsterdammers zijn, hoe vaker ze aangeven een klacht te hebben ingediend. Van de 16 tot en met 24 jarigen dient bijvoorbeeld 4% een klacht in, tegenover 18% van de 55-64 jarigen.

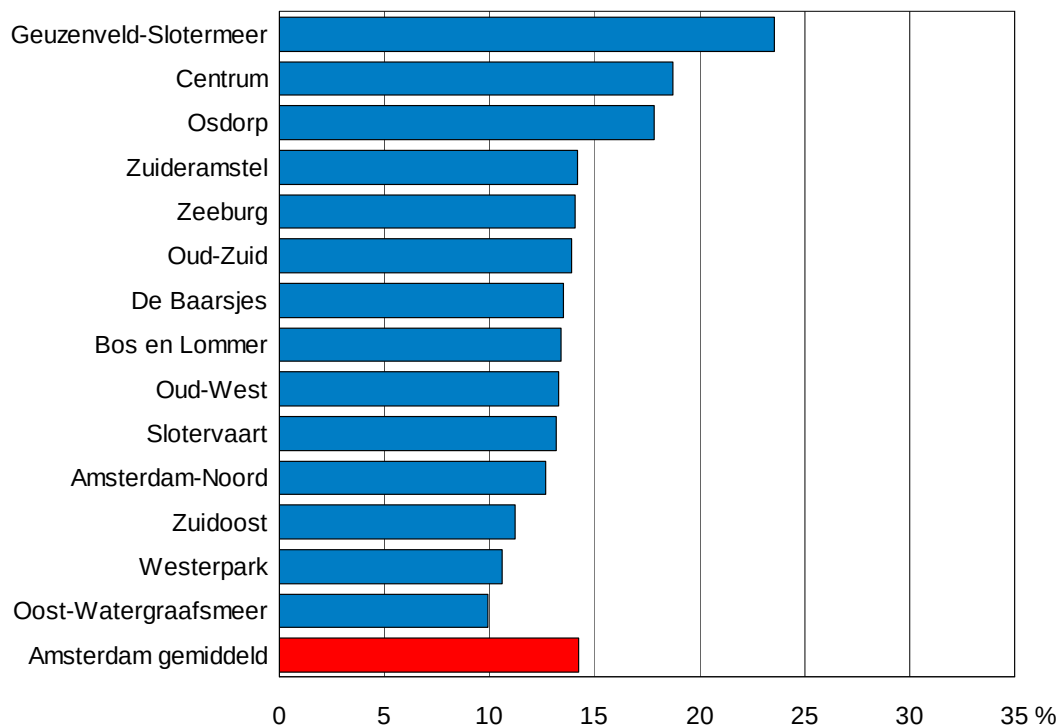
Bij een kwart van de Amsterdammers die een klacht hadden ingediend, was de klacht binnen een week verholpen, bij 8% binnen 8 tot 14 dagen en bij een op de tien duurde het langer dan twee weken. De helft (49%) geeft echter aan dat de klacht nog niet is verholpen.

Twee derde van de Amsterdammers met een klacht hebben geen bericht gekregen over de afhandeling van de klacht. Een kwart heeft wel een bericht ontvangen en de rest weet het niet (meer).

Verschillen tussen stadsdelen

Het aantal Amsterdammers dat de afgelopen 12 maanden een klacht heeft ingediend verschilt net als vorig jaar per stadsdeel. In Oost-Watergraafsmeer worden er in verhouding weinig klachten gemeld (10%) en in Geuzenveld-Slotermeer verhoudingsgewijs veel (24%). Ook vorig jaar waren er in dit stadsdeel meer klachten dan gemiddeld.

Gerapporteerde klachten naar stadsdelen, 2009 (procenten)

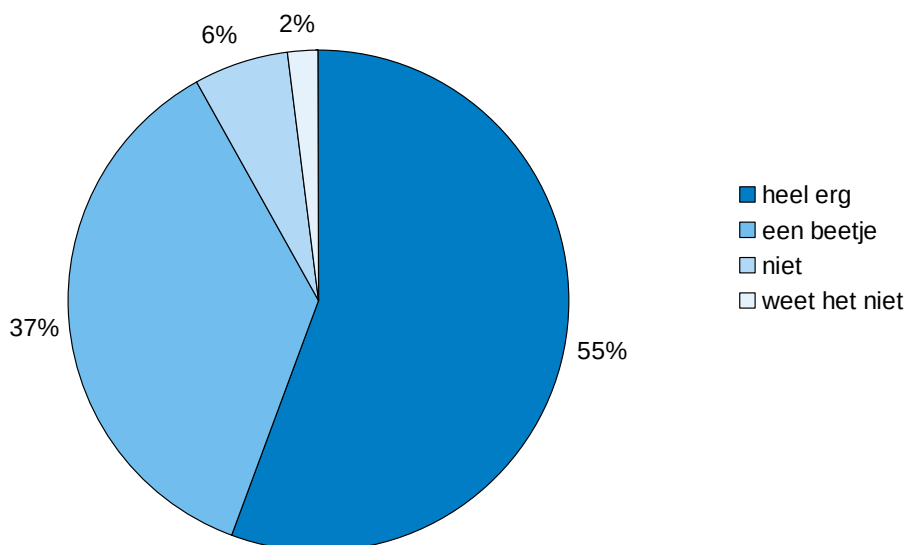
5 Binding met de stad

Amsterdammers kunnen zich op verschillende manieren verbonden voelen met de stad. In hoeverre voelen ze zich thuis in de stad? In hoeverre voelen zij zich verbonden met de stad, het stadsdeel en de buurt? Zien zij zichzelf ook als Amsterdammer? De beantwoording van deze vragen staat centraal in dit hoofdstuk.

5.1 Vrijwel alle Amsterdammers voelen zich Amsterdammer

Ruim negen van de tien Amsterdammers voelen zich een beetje tot heel erg Amsterdammer (93%). Voor ruim de helft (56%) geldt dat in sterke mate, voor 37% een beetje. Zes procent beschouwt zich niet als een Amsterdammer en 2% weet het niet. Deze percentages zijn vrijwel gelijk aan die van vorig jaar (2008: 56% heel erg, 38% een beetje, 5% niet) en het aandeel dat zich in sterke mate Amsterdammer voelt ligt nu iets hoger dan in 2007 (toen 52%).

In hoeverre beschouwt u zichzelf als een Amsterdammer? 2009 (procenten)

Verschillen tussen groepen Amsterdammers

Amsterdammers van Surinaamse afkomst (65%) en autochtone Amsterdammers (62%) beschouwen zich vaker in sterke mate als Amsterdammer dan de andere herkomstgroepen. De groep van overige niet-westers allochtonen (43%), van westerse herkomst (44%) en van Marokkaanse afkomst (47%) beschouwen zich minder vaak heel erg als Amsterdammer.

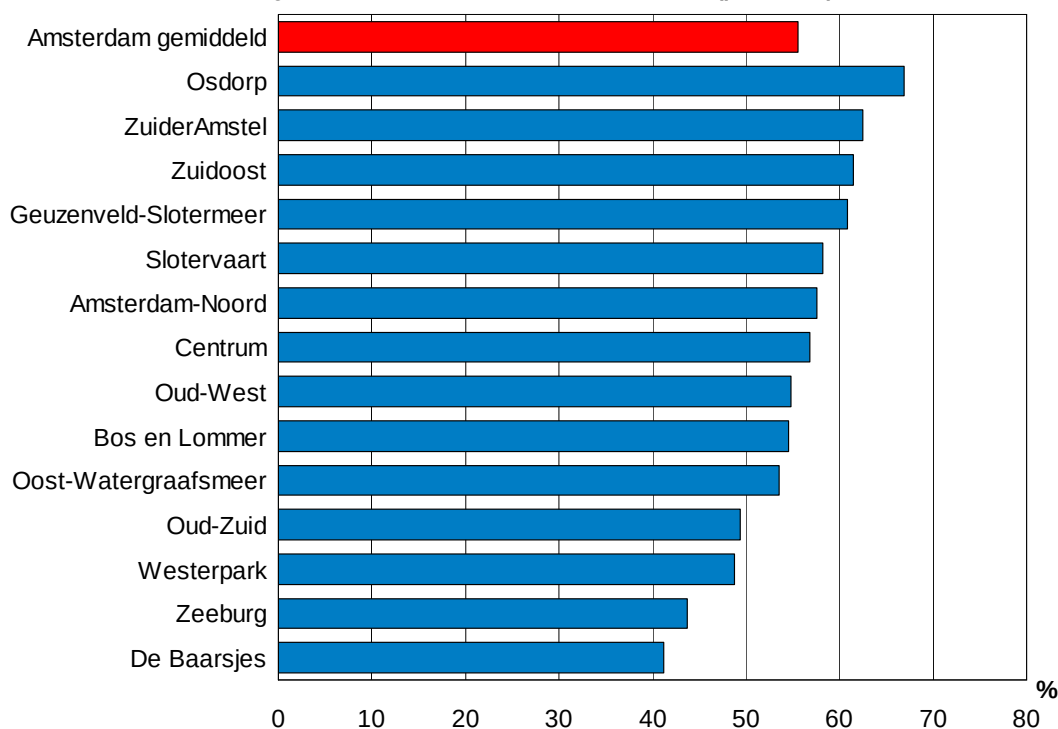
Eerste generatie allochtonen beschouwen zich minder als Amsterdammer (43% 'heel erg') dan tweede generatie allochtonen (58% 'heel erg') en dan autochtonen (62%).

Verder zijn leeftijd en opleidingsniveau van invloed op de mate waarin men zich Amsterdammer voelt. Zo beschouwt 67% van de 55-plussers zich in sterke mate als Amsterdammer, tegen 52% van de 35 tot en met 54 jarigen en 51% van de 16 tot 35 jarigen. Onder de 16 tot 35 jarigen beschouwt de jongste leeftijdsgroep (16-24 jaar: 56%) zich vaker heel erg als Amsterdammer dan de anderen (25-34 jaar: 48%). Hoger opgeleiden beschouwen zich minder als Amsterdammer (52%) dan middelbaar (61%) en lager opgeleiden (63%).

Verschillen tussen stadsdelen

In Osdorp voelen mensen zich het sterkst Amsterdammer (respectievelijk 67% 'heel erg'). In De Baarsjes, Zeeburg, Westerpark en Oud-Zuid beschouwen mensen zichzelf minder sterk als Amsterdammer dan gemiddeld (respectievelijk 41%, 44%, 49% en 49%).

Beschouwt zichzelf heel erg als Amsterdammer naar stadsdelen, 2009 (procenten)

5.2 Acht van de tien Amsterdammers voelen zich thuis in de stad

Acht van de tien Amsterdammers (82%) voelen zich zeker thuis in de stad. Ongeveer een zesde van de Amsterdammers voelt zich een beetje (15%) of niet thuis (1%) in de stad. Dit is ongeveer gelijk met voorgaande jaren.

Amsterdammers van Turkse (72%) en Marokkaanse (73%) herkomst en overig niet-westerse allochtonen (74%) voelen zich minder vaak thuis in de stad. Ook minder

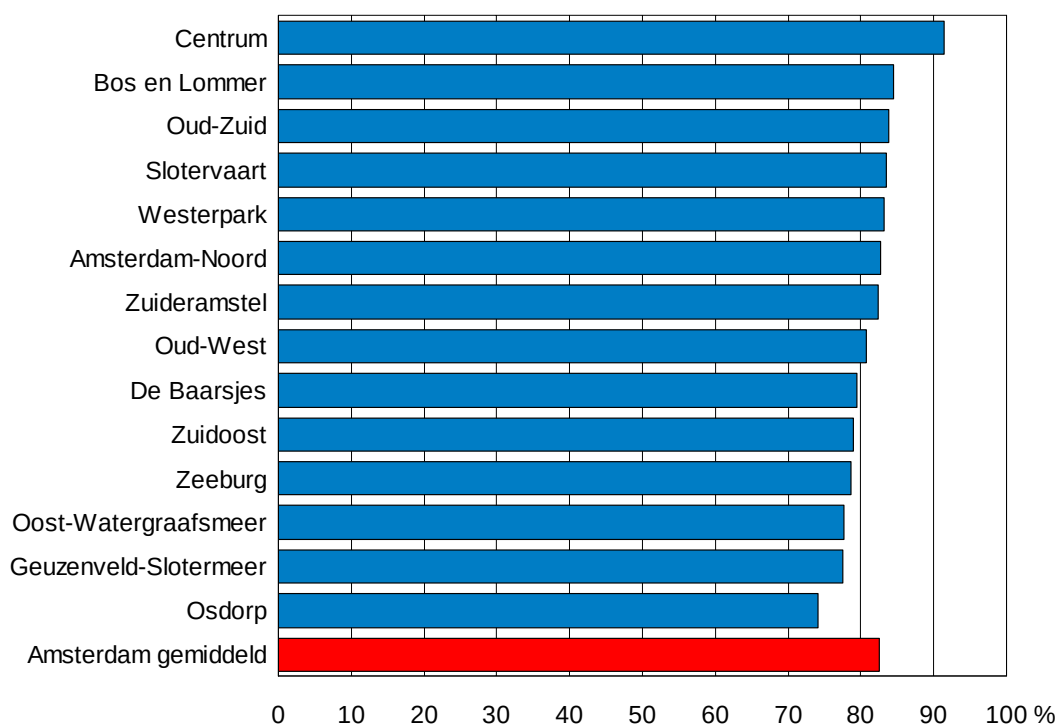
Amsterdammers van de eerste generatie allochtone herkomst voelen zich thuis in de stad (76%). Tweede generatie allochtonen voelen zich gemiddeld even vaak thuis in de stad dan autochtonen (beide 84%). Hoger opgeleiden voelen zich wat vaker thuis in de stad dan lager opgeleiden (77% onder laag opgeleiden, 82% onder middelbaar opgeleiden, 85% onder hoog opgeleiden).

De meest genoemde reden waarom men zich niet thuis voelt in Amsterdam is vanwege intolerantie, asociale medemens en mentaliteit van mensen (35% van diegenen die zich een beetje of niet thuis voelen). Dit werd in de voorgaande jaren ook het vaakst genoemd. Daarnaast zijn de veranderde sfeer (voelt niet meer als Amsterdam), onveiligheid, criminaliteit en te druk/te vol ook vaak genoemd.

Verschillen tussen stadsdelen

De bewoners van stadsdeel Centrum voelen zich het vaakst thuis in de stad (91%). In de vorige jaren gold dat voor de bewoners van Zuideramstel (nu gemiddeld 82%). Inwoners van Osdorp voelen zich het minst vaak thuis (74%). In de vorige jaren waren dat de bewoners van Geuzenveld-Slotermeer, die zich ook nu minder vaak dan gemiddeld thuis voelen in de stad.

Zich thuis voelen in de stad naar stadsdelen, 2009 (procenten)

5.3 Negen van de tien voelen zich verbonden met de stad

Bijna negen van de tien Amsterdammers (88%) voelen zich verbonden met de stad, waarvan ruim de helft in sterke mate (53%). Een klein deel van de Amsterdammers voelt zich helemaal niet verbonden met de stad (3%) of staat er neutraal tegenover (8%). Deze cijfers komen overeen met die in 2008.

Amsterdammers van Marokkaanse (77%), Turkse (81%) en overig niet-westerse allochtone herkomst (78%) voelen zich minder dan gemiddeld verbonden met de stad. Westerse allochtonen (91%) en autochtonen (92%) voelen zich daarentegen meer dan gemiddeld verbonden met de stad.

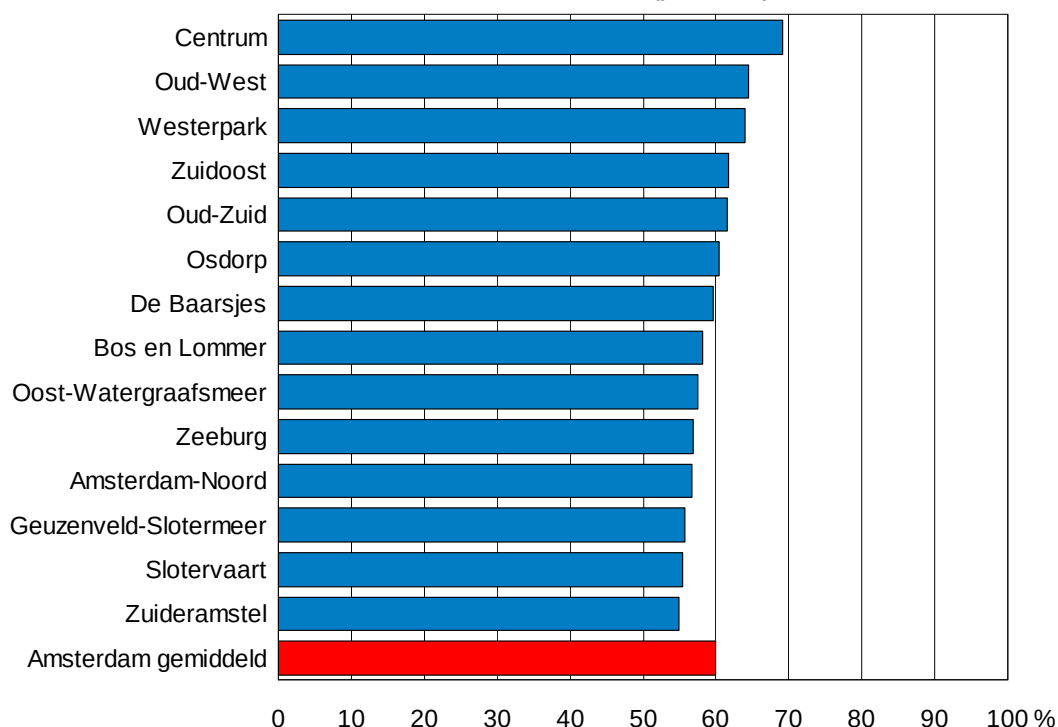
Eerste generatie allochtonen voelen zich minder verbonden met Amsterdam dan allochtonen die in Nederland geboren zijn (resp. 82% en 87%). Hoger opgeleiden voelen zich vaker verbonden met de stad dan lager opgeleiden (laag opgeleid 84%, middelbaar opgeleid 86%, hoog opgeleid 93%).

Bewoners van stadsdeel Centrum voelen zich het vaakst verbonden met de stad (96%). In de stadsdelen Oud-West, Amsterdam-Noord en Zuidoost voelt men zich minder verbonden met de stad dan gemiddeld (resp. 80%, 81% en 82%).

5.4 Zes van de tien voelen zich verbonden met het stadsdeel

Zes van de tien Amsterdammers (60%) voelen zich verbonden met het stadsdeel waarin ze wonen, waaronder twee van de tien (19%) in sterke mate. De meeste verbondenheid met het stadsdeel wordt gevoeld in Centrum (69%), maar ook in Oud-West en Westerpark is de verbondenheid groter dan gemiddeld (resp. 65% en 64%). In Zuideramstel, Slotervaart en Geuzenveld-Slotermeer ligt de verbondenheid met het stadsdeel het laagst (resp. 55%, 55% en 56%).

Zich verbonden voelen met het stadsdeel naar stadsdelen, 2009 (procenten)

Kijken we naar de toekomstige indeling van stadsdelen dan zien we dat de inwoners van het nieuwe stadsdeel West zich even vaak verbonden voelen met hun huidige stadsdeel als bewoners van Zuidoost (62% (een beetje) verbonden). De nieuw te vormen stadsdelen Nieuw-West en Oost scoren daarentegen iets lager dan gemiddeld (beide 57% een (beetje) verbonden). In het nieuw te vormen stadsdeel Zuid ligt de verbondenheid met de huidige twee stadsdelen samen rond het gemiddelde (59%).

Amsterdammers van Marokkaanse afkomst en Amsterdammers uit de categorie 'overige niet-westerse landen' voelen zich minder vaak verbonden met het stadsdeel dan gemiddeld (resp. 49% en 43%). Jongeren voelen zich ook minder vaak verbonden (16-24 jaar: 45%). Vrouwen voelen zich vaker verbonden met hun stadsdeel (63%) dan mannen (57%).

5.5 Zeven van de tien voelen zich thuis in eigen buurt

Zeven van de tien Amsterdammers (70%) voelen zich thuis in de buurt waar zij wonen. Bijna een kwart (24%) geeft aan zich een beetje thuis te voelen en 4% voelt zich niet thuis in de buurt.

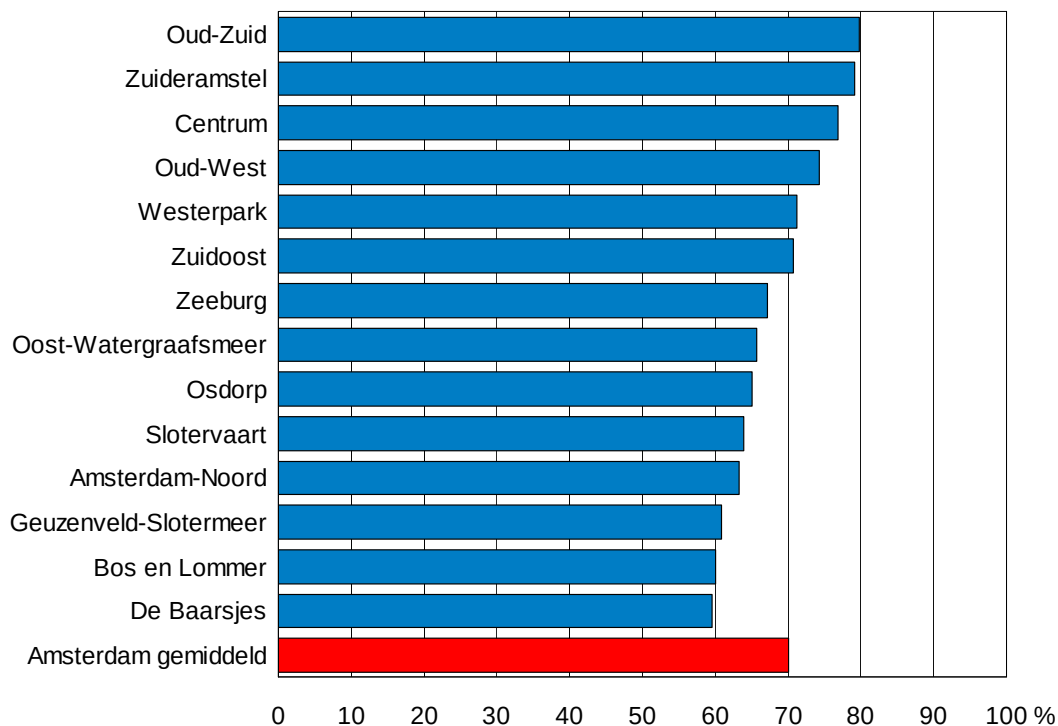
Over het algemeen voelen Amsterdammers van Turkse (59%), Marokkaanse (60%) en van overig niet-westerse allochtone (57%) herkomst zich minder thuis in de buurt dan gemiddeld. Eerste generatie allochtonen voelen zich minder thuis (63%) dan de tweede generatie (72%, autochtonen 73%).

Hoe ouder men is, hoe meer men zich thuis voelt: 61% van de Amsterdammers van 16 tot en met 34 jaar voelt zich thuis in de eigen buurt, tegen 72% van de 35 tot en met 54 jarigen en 80% van de Amsterdammers ouder dan 55 jaar. Onder de jongste leeftijdsgroep, 16-24 jaar, voelt maar iets meer dan de helft (52%) zich thuis in de buurt. Alleenstaanden (69%) en eenoudergezinnen (63%) voelen zich minder thuis in de buurt dan paren (zonder kinderen 78%, met kinderen 76%).

Verschillen tussen stadsdelen

De mate waarin men zich thuis voelt in de buurt varieert sterk per stadsdeel. Zo voelen rond de acht van de tien bewoners van Oud-Zuid, Zuideramstel en Centrum zich thuis in de buurt. In De Baarsjes, Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer voelt men zich het minst in de buurt thuis; niet meer dan zes van de tien bewoners voelen zich thuis.

Zich thuis voelen in de buurt naar stadsdelen, 2009 (procenten)

5.6 Driekwart voelt zich verbonden met de eigen buurt

Driekwart van de Amsterdammers voelt zich verbonden met de buurt, waarvan 35% in sterke mate. Veertien procent is hierover neutraal en 9% voelt zich niet verbonden met de eigen buurt.

Amsterdammers van niet-westerse herkomst voelen zich minder verbonden met de buurt; twee derde (67%) tegenover 80% onder autochtonen en 77% onder westerse allochtonen. Jongeren, 16-24 jaar, voelen zich het minst vaak verbonden met de buurt waarin zij wonen (58%). Hoog opgeleiden voelen zich vaker verbonden dan lager opgeleiden (80%, 70% onder gemiddeld opgeleiden, 74% onder laag opgeleiden).

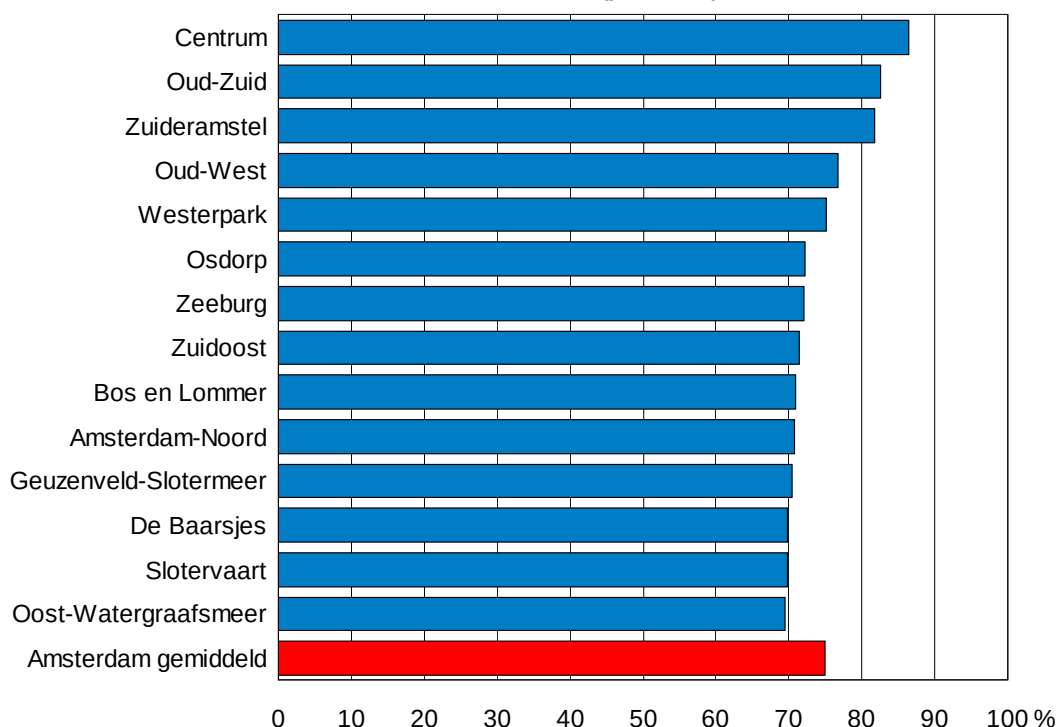

Daarnaast voelen vrouwen zich iets vaker met de buurt verbonden dan mannen (77% tegenover 74%).

Verschillen tussen stadsdelen

In de stadsdelen Centrum, Oud-Zuid en Zuideramstel voelt men zich vaker verbonden met de buurt dan in andere stadsdelen (resp. 86%, 83% en 82%). In Westerpark is de mate van verbondenheid gemiddeld en niet meer zoals vorig jaar bovengemiddeld. In de overige stadsdelen ligt de verbondenheid met de buurt wat lager dan gemiddeld, in Oost-Watergraafsmeer het laagst (69%).

Zich verbonden voelen met de buurt naar stadsdelen, 2009 (procenten)

5.7 Verschillen tussen groepen en over de tijd

In de vorige paragrafen zijn we ingegaan op de mate waarin Amsterdammers zich thuis voelen en verbonden voelen met hun leefomgeving; de stad, het stadsdeel en de buurt. In deze paragraaf worden deze resultaten vergeleken. Daarbij wordt ook ingegaan op verschillen tussen groepen in de binding met hun woonomgeving en worden de resultaten over de jaren heen vergeleken.

Meeste verbondenheid met Amsterdam

Amsterdammers voelen zich het meest verbonden met Amsterdam en daarna met Nederland (88% en 84%). Daarna volgen de eigen buurt (75%) en verbondenheid met Amsterdammers (71%). Zij voelen zich minder vaak verbonden met hun stadsdeel en met Europa (beide 60%).

De stad Amsterdam is ook het meest bepalend voor de manier waarop Amsterdammers over zichzelf denken (46%). Drie van de tien (32%) noemen Nederland als belangrijkst voor de manier waarop ze over zichzelf denken. Eveneens drie van de tien (29%) noemen daarbij de eigen buurt.

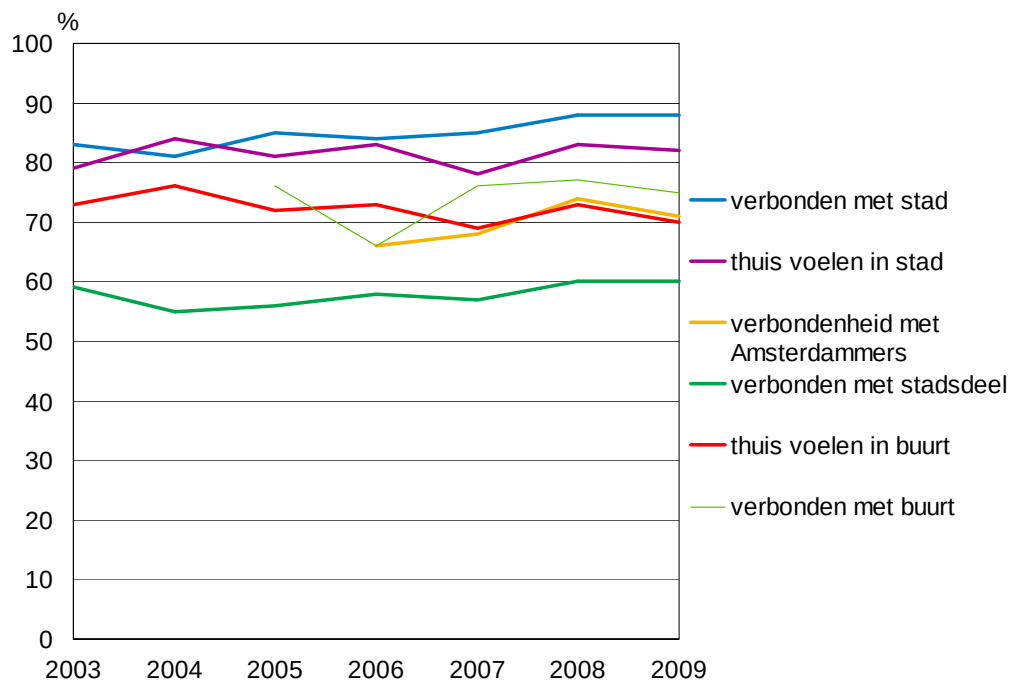
Vergelijking met voorgaande jaren

Over de jaren heen lijken Amsterdammers zich iets meer verbonden te voelen met Amsterdam en met mede Amsterdammers, maar vanaf 2008 neemt dat niet meer toe. De verbondenheid met Europa is dit jaar in vergelijking met de andere jaren iets toegenomen. Dat komt wellicht door de Europese verkiezingen die in juni 2009 plaatsvonden.

Verbondenheid van Amsterdammers, 2003-2009 (percentage dat zich verbonden/thuis voelt)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
verbonden met stad	83	81	85	84	85	88	88
thuis voelen in stad	79	84	81	83	78	83	82
verbondenheid met Amsterdammers	-	-	-	66	68	74	71
verbonden met stadsdeel	59	55	56	58	57	60	60
thuis voelen in buurt	73	76	72	73	69	73	70
verbonden met buurt	-	-	76	66	76	77	75
verbonden met Nederland	80	79	79	82	82	83	84
verbonden met Europa	57	53	56	59	57	57	60

Verbondenheid van Amsterdammers, 2003-2009 (percentage dat zich verbonden/thuis voelt)

Verschillen tussen herkomstgroepen

De binding met de stad en de buurt verschilt tussen groepen Amsterdammers. Amsterdammers van autochtone en westers allochtone herkomst voelen zich op alle fronten meer verbonden met en meer thuis in de stad, hun buurt en hun stadsdeel. Amsterdammers van Surinaamse herkomst scoren op vrijwel alle onderdelen iets lager, maar vooral de Amsterdammers van Marokkaanse, overige niet-westerse allochtone herkomst en (vaak in mindere mate) Turkse herkomst scoren lager dan gemiddeld. Opvallend is dat Amsterdammers van Marokkaanse herkomst minder verbondenheid met de woonomgeving tonen dan in de vorige monitor.

Verbondenheid met woonomgeving naar herkomstgroepering, 2009 (percentage dat zich verbonden/thuis voelt)

	verbonden met Amsterdam	thuis voelen in Amsterdam	verbonden met buurt	thuis voelen in buurt	verbonden met stadsdeel
Surinamers	84	85	73	69	64
Turken	82	72	66	59	61
Marokkanen	77	73	67	60	48
overige niet-westerse allochtonen	77	74	62	61	43
westerse allochtonen	91	84	77	74	63
autochtonen	92	84	80	73	64
totaal	88	82	75	70	60

Amsterdammers van allochtone herkomst van de eerste generatie voelen zich op alle fronten minder verbonden met de stad en de buurt dan gemiddeld. Allochtone Amsterdammers van de tweede generatie voelen zich even veel of iets minder verbonden en thuis dan autochtonen. De tweede generatie heeft wel minder hoge scores dan vorig jaar, waardoor de verschillen met de eerste generatie minder groot zijn. Alle drie de groepen voelen zich minder verbonden met het stadsdeel dan vorig jaar.

Verbondenheid met woonomgeving naar generatie, 2009 (percentage dat zich verbonden/thuis voelt)

	verbonden met Amsterdam	thuis voelen in Amsterdam	verbonden met buurt	thuis voelen in buurt	verbonden met stadsdeel
eerste generatie	82	76	68	63	55
tweede generatie	87	85	74	72	58
autochtonen	92	84	80	73	64
totaal	88	82	75	70	60

Opleiding

Hoger opgeleiden voelen in het algemeen meer binding met Amsterdam, hun stadsdeel en hun buurt dan lager opgeleiden. Ook voelen zij zich daar vaker thuis dan lager opgeleiden. De laag opgeleiden voelen zich wel vaker thuis en verbonden met hun buurt en met hun stadsdeel dan in 2008, terwijl dat voor de andere groepen juist is gedaald.

Opvallend is dat hoger opgeleiden zich minder vaak 'heel erg' Amsterdammer voelen (52%) dan de lager opgeleiden (laag opgeleid: 63%, gemiddeld opgeleid: 61%). Het lijkt erop dat hoger opgeleiden, die vaak niet in Amsterdam geboren zijn, zich wel erg thuis voelen in Amsterdam en hun buurt en zich ermee verbonden voelen, maar zich niet zo Amsterdammer voelen of dit meer relativeren.

Verbondenheid met woonomgeving naar opleiding, 2008 (percentage dat zich verbonden/thuis voelt)

	verbonden met Amsterdam	thuis voelen in Amsterdam	verbonden met buurt	thuis voelen in buurt	verbonden met stadsdeel
laag	84	77	74	71	61
middelbaar	86	82	70	65	57
hoog	93	85	81	73	63
totaal	89	82	77	70	61

5.8 Contact met burens en sociale cohesie

Zeven van de tien hebben regelmatig contact met burens

Zeven van de tien Amsterdammers (69%) hebben minstens één keer per week contact met de burens. Zestien procent heeft één of twee keer per maand contact en 13% minder dan één keer per maand of zelden tot nooit.

Amsterdammers uit de groep van overige niet-westerse landen (bijvoorbeeld Ghanezen) hebben minder contact met de burens dan gemiddeld (57% heeft minstens één keer per week contact met de burens). Allochtonen van de eerste generatie hebben minder vaak contact met burens dan anderen (64%, 2e generatie 69%, autochtonen 71%). Verder geldt hoe ouder de Amsterdammer, hoe meer contact met de burens (56% van de 16 tot 34 jarigen tegenover 79% van de 55-plussers heeft minstens één keer per week contact). Lager opgeleiden hebben vaker tenminste wekelijks contact dan hoger opgeleiden (75%, gemiddeld opgeleid 66%, hoog opgeleid 68%).

Sociale cohesie in de buurt niet verder toegenomen

Om sociale cohesie in de buurt te meten zijn in de Burgermonitor verschillende stellingen voorgelegd over de omgang van mensen in de eigen buurt. Zeven van de tien Amsterdammers vinden dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan en ruim zes van de tien voelen zich thuis bij deze mensen. Bijna de helft vindt dat men in een buurt woont waar veel saamhorigheid is en is het oneens met de stelling dat mensen elkaar nauwelijks kennen in de buurt. De antwoorden op deze vier vragen geven een beeld van de sociale cohesie die Amsterdammers ervaren. Er is niet veel veranderd in vergelijking met de resultaten van vorig jaar; wel voelt men zich iets minder vaak thuis bij de mensen in de buurt. De ontwikkeling die we vorige keer zagen, dat mensen meer sociale cohesie ervaren, zet dus niet door.

Stellingen sociale cohesie, 2009 (procenten)

	(helemaal) mee eens	niet mee eens, niet mee oneens	(helemaal) mee oneens	weet het niet
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	33	18	45	4
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	70	19	7	4
Ik woon in een (gezellige) buurt waar veel saamhorigheid is	46	27	23	4
Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen	64	21	13	3

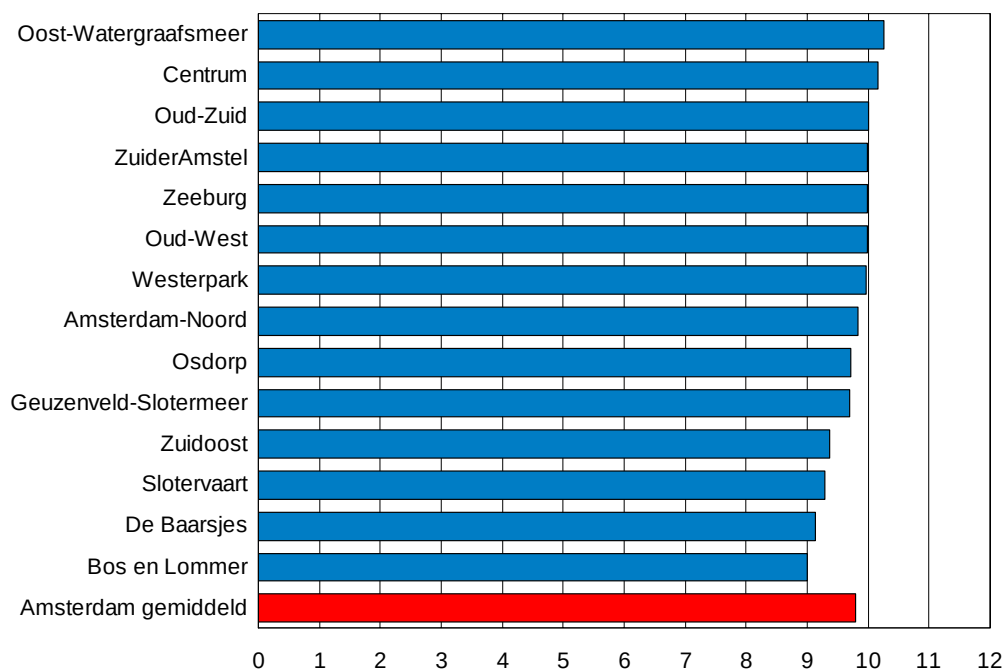
Amsterdammers van Turkse afkomst ervaren meer sociale cohesie in de buurt dan gemiddeld; zij vinden vooral vaker dat er sprake is van een gezellige buurt waar veel

saamhorigheid is. Mensen uit de groep van overige niet-westerse landen ervaren juist minder sociale cohesie dan gemiddeld; zij voelen zich vooral minder vaak thuis bij de mensen die in de buurt wonen. In tegenstelling tot in 2008 en 2007 ervaren Marokkanen niet meer sociale cohesie dan gemiddeld. Zij zijn wat minder uitgesproken in hun mening en geven ook vaker aan geen mening te hebben bij deze stellingen.

In het algemeen ervaart de tweede generatie allochtonen meer sociale cohesie in de buurt dan de eerste generatie. De leeftijdsgroep 35-55 jaar ervaart de meeste sociale cohesie in de buurt, de jongere Amsterdammers (16-34 jaar) het minste, en de 65-plussers zitten daar tussenin. Paren met kinderen ervaren de meeste sociale cohesie in de buurt. Vrouwen ervaren meer sociale cohesie dan mannen.

De ervaren sociale cohesie in de buurt is het hoogst in de stadsdelen Oost-Watergraafsmeer en Centrum. Duidelijk minder dan gemiddeld is de ervaren sociale cohesie in Bos en Lommer en De Baarsjes. De verschillen tussen de stadsdelen in de gemiddelde ervaren sociale cohesie zijn kleiner dan vorig jaar. Een belangrijk verschil geldt voor stadsdeel Zuidoost: in 2008 scoorden zij bovengemiddeld, nu is dat onder het gemiddelde.

Ervaren sociale cohesie in de buurt (schaal 4-20) naar stadsdelen, 2009 (hoe hoger, hoe meer ervaren cohesie)

6 Samenleven

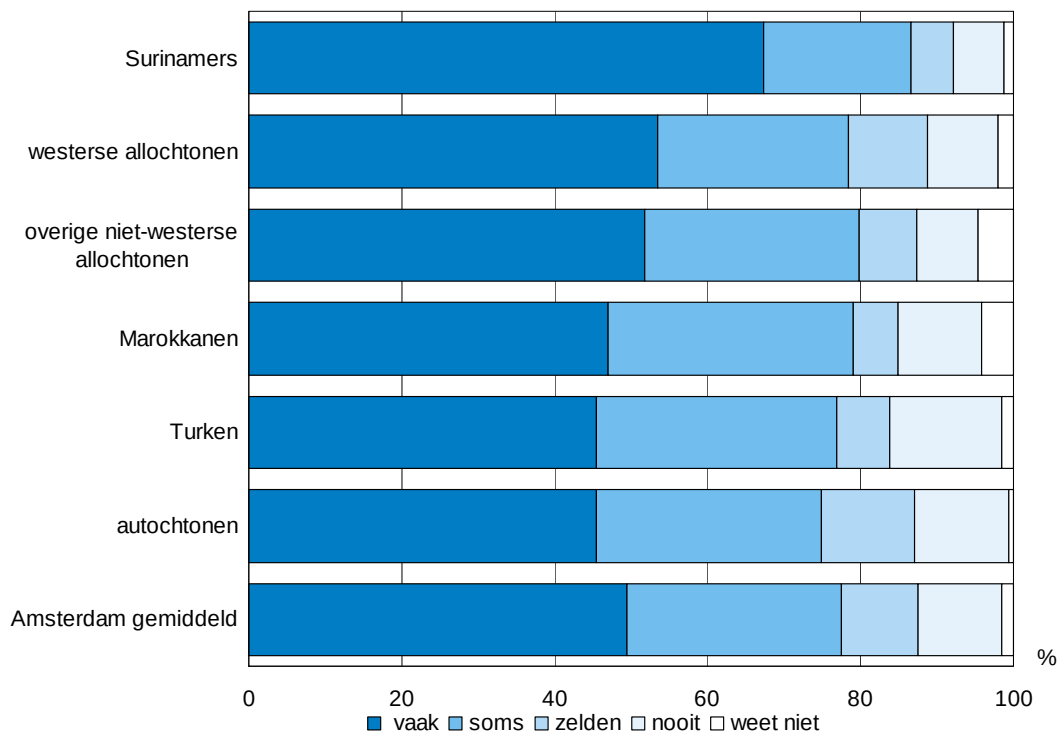
In dit hoofdstuk komen verschillende aspecten aan bod die te maken hebben met het samenleven van verschillende bevolkingsgroepen in Amsterdam. Hebben Amsterdammers bijvoorbeeld vrienden uit andere herkomstgroepen, of alleen uit de eigen groep? Hoe denken ze dat het beeld is van verschillende bevolkingsgroepen? Hoe denkt de Amsterdammer zelf over mensen van verschillende afkomst? Met welke groep(en) wordt er verbondenheid gevoeld? En voelt men zich wel eens gediscrimineerd?

6.1 Contact andere herkomstgroepen

Net als in 2008 werken acht op de tien Amsterdammers (78%) wel eens samen of ondernemen activiteiten met mensen van een andere herkomstgroep (49% vaak, 28% soms). In 2007 was dit drie op de vier (74%). Het aandeel Amsterdammers met een Surinaamse achtergrond dat aangeeft vaak contact te hebben met mensen van een andere herkomstgroep is in verhouding hoog (67%), onder autochtonen is dit aandeel verhoudingsgewijs laag (45%).

Net als in 2006, 2007 en 2008 blijkt ook dit jaar dat ouderen minder contact hebben met Amsterdammers van een andere herkomst. Van de 65-plussers heeft de helft (51%) zelden of nooit contact met mensen van een andere herkomstgroep (2008: 45%). Voor Amsterdam als geheel ligt dit op 21%. Eveneens is er een verband tussen opleidingsniveau en contact met mensen van een andere herkomstgroep. Met name middelbaar opgeleiden hebben relatief vaak contact met Amsterdammers van een andere herkomst en laag opgeleiden relatief weinig.

Contact met andere herkomstgroepen, 2009 (procenten)

Jongeren vaker gemengde vriendengroep dan ouderen

Ruim een vijfde van de Amsterdammers (22%) heeft alleen vrienden uit de eigen etnische groep, in 2008 was dit 23%. De stijgende lijn in de voorgaande jaren is hiermee gestopt. Vooral autochtonen en westerse allochtonen hebben in verhouding vaak alleen vrienden uit de eigen etnische groep. Niet-westerse allochtonen en Amsterdammers met een Surinaamse achtergrond geven relatief vaak aan evenveel vrienden uit de eigen etnische groep te hebben als vrienden uit andere etnische groepen. Jongeren hebben vaker een gemengde vriendengroep dan ouderen.

Samenstelling vriendengroep naar etniciteit, 2009 (procenten)

	evenveel uit					weet niet	totaal
	alleen uit	meest uit	eigen als uit	meest uit	alleen uit		
	eigen	eigen	andere	andere	andere		
	etnische groep	etnische groep	etnische groep(en)	etnische groep(en)	etnische groep(en)		
autochtonen	31	47	16	2	0	4	100
westerse allochtonen	18	41	19	13	3	5	100
Marokkanen	17	30	30	13	2	8	100
Turken	14	28	40	9	1	7	100
Surinamers	6	20	47	18	4	6	100
overige niet-westerse allochtonen	5	19	39	24	1	12	100
Amsterdam gemiddeld	22	39	24	9	1	6	100

6.2 Imago bevolkingsgroepen niet veranderd

Inschatting beeld over bevolkingsgroepen in de stad

De Amsterdammers is net als voorgaande jaren gevraagd hoe men denkt dat er gemiddeld genomen in de stad gedacht wordt over verschillende bevolkingsgroepen. Evenals vorig jaar denken de meesten (78%) dat over Amsterdammers met een Marokkaanse achtergrond gemiddeld genomen het meest negatief gedacht wordt. Op plaats twee en drie staan Moslims en Antillianen. Gemiddeld genomen wordt verondersteld dat er over Nederlanders het meest positief wordt gedacht.

Algemeen beeld van hoe men denkt dat er gemiddeld genomen in de stad gedacht wordt over onderstaande bevolkingsgroepen, 2009 (procenten)

gedachte over:	(zeer) negatief	neutraal	(zeer) positief	weet niet
Marokkanen	78	13	5	5
moslims	59	26	8	6
Antillianen	58	26	7	8
allochtonen in het algemeen	45	36	13	7
Turken	33	45	17	5
Surinamers	21	47	25	6
homoseksuele mannen en vrouwen	18	45	31	6
joden	12	50	29	9
christenen	6	54	32	8
Nederlanders	5	37	53	6
mensen die niet religieus zijn	4	53	34	9

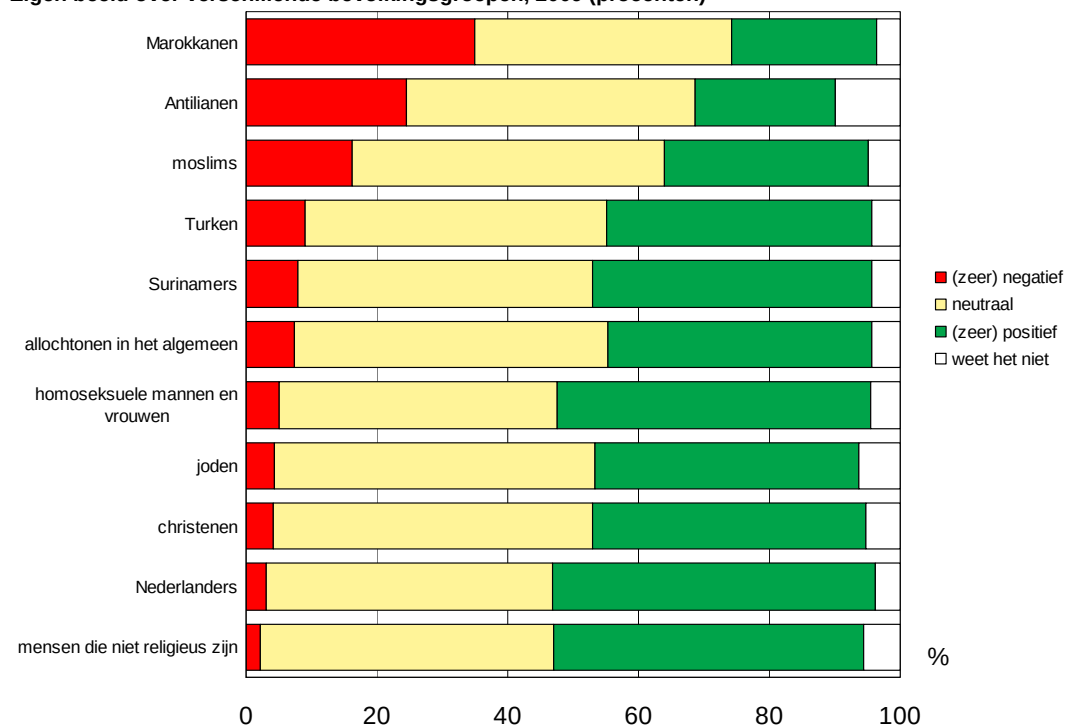
Eigen beeld over bevolkingsgroepen

Net als in voorgaande jaren is gekeken naar het beeld wat men *zelf* heeft over verschillende bevolkingsgroepen. Evenals in de laatste twee metingen zijn de meningen van de mensen zelf over de verschillende bevolkingsgroepen minder negatief dan het algemeen veronderstelde beeld.

Het minst positieve beeld hebben Amsterdammers over stadsgenoten met een Marokkaanse achtergrond. Dit was in de voorgaande jaren ook het geval, alleen is de dalende lijn dit jaar tot stilstand gekomen. In 2006 had 45% een (zeer) negatief beeld van Amsterdammers met een Marokkaanse achtergrond, in 2007 is dit afgenomen naar 41% en in 2008 verder naar 32%. Dit jaar heeft ruim een derde (35%) een (zeer) negatief beeld over Marokkaanse Amsterdammers. Het beeld over Antillianen (24% (zeer) negatief) is vergelijkbaar met vorig jaar. Ook het beeld dat er bestaat over Turken (9% (zeer) negatief) en Surinamers (8% (zeer) negatief) is niet veranderd ten opzichte van 2008.

Dit jaar is wederom gevraagd naar het beeld van verschillende religieuze stromingen en net als in de metingen van 2007 en 2008 is vrijwel niemand negatief over joden, christenen en mensen die niet religieus zijn. Over moslims heeft 16% een negatief beeld, hetzelfde percentage als in 2008.

Eigen beeld over verschillende bevolkingsgroepen, 2009 (procenten)

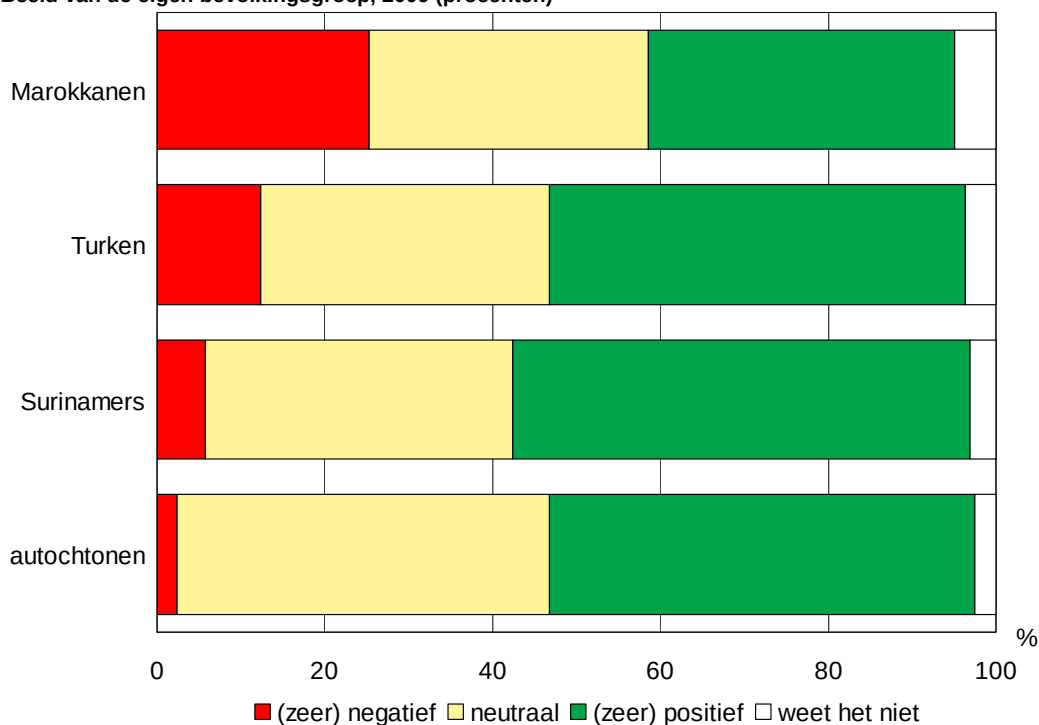
Beeld over eigen groep

In de nu volgende figuur is een overzicht te zien van het beeld dat verschillende groepen hebben over de *eigen* groep. De mate waarin Amsterdammers negatief zijn over hun eigen groep hangt samen met de mate waarin er door alle Amsterdammers negatief wordt gedacht over hun groep. Van de Amsterdammers van Marokkaanse herkomst is een kwart (25%) (zeer) negatief over de eigen groep. Vorig jaar lag dit percentage op 14%,

maar in 2009 is het weer op het niveau van 2007. Mannen van Marokkaanse herkomst zijn negatiever over Marokkanen in Amsterdam dan vrouwen van Marokkaanse herkomst (resp. 31% en 20% is negatief).

Van de Turkse Amsterdammers heeft 12% een negatief beeld van de eigen groep, tegen 7% in 2008. Zes procent van de Surinaamse Amsterdammers heeft een (zeer) negatief beeld van de eigen groep en 2% van de autochtonen in Amsterdam. Deze percentages zijn vergelijkbaar met vorig jaar.

Beeld van de eigen bevolkingsgroep, 2009 (procenten)

Beeld over omgang groepen stabiel

De Amsterdammer is de vraag voorgelegd wat men vindt hoe mensen met een verschillende etnische of culturele achtergrond met elkaar omgaan in de stad. Net als vorig jaar vindt bijna de helft (48%) dat dit (heel) goed gaat. De stijging ten opzichte van de voorgaande jaren (2007: 41%, 2006: 34%) is dit jaar afgevlakt. Eveneens een grote groep (40%) is van mening dat verschillende bevolkingsgroepen matig met elkaar omgaan (2008, 39%) en 7% vindt de omgang (zeer) slecht.

Amsterdammers van niet-westers afkomst zijn wat positiever over deze omgang dan autochtonen (respectievelijk 55% en 43% is hier positief over). Wanneer gekeken wordt naar leeftijd valt op dat 65-plussers het minst positief zijn.

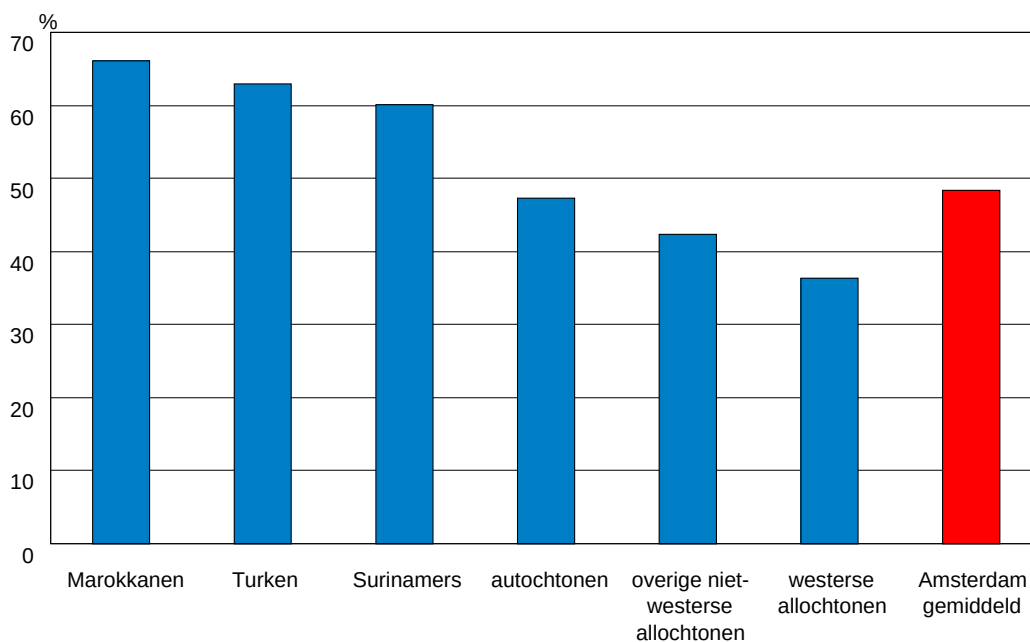
6.3 Verbondenheid met groep

Helft Amsterdammers verbonden met eigen groep

Bijna de helft van de Amsterdammers (48%) voelt zich verbonden met de eigen herkomstgroep (2008; 50%, 2007; 44%). Ruim een kwart (27%) is neutraal en 16% voelt zich niet verbonden met de eigen herkomstgroep.

Amsterdammers met een Marokkaanse (66%), Turkse (63%) en Surinaamse (60%) achtergrond voelen zich meer verbonden met de herkomstgroep dan gemiddeld. Bij westerse allochtonen is de verbondenheid met de eigen groep in verhouding laag (36%).

Verbondenheid met de eigen herkomstgroep naar achtergrond, 2009 (percentage (zeer) verbonden)

Verbondenheid religie relatief hoog onder Turken en Marokkanen

Net als in 2008 voelen bijna vier van de tien Amsterdammers (38%) zich verbonden met de eigen religie of geloofsovertuiging. Eén op de vijf antwoordt neutraal en een kwart (26%) voelt zich (helemaal) niet verbonden.

Onder Turken (56%) en Marokkanen (77%) is de verbondenheid het grootst. Dit is niet verwonderlijk aangezien deze twee bevolkingsgroepen ook relatief vaak aangeven zich verwant te voelen met een godsdienst, religieuze of levensbeschouwelijke stroming en relatief vaak een bezoek brengen aan een gebedshuis. Daarnaast is de verbondenheid met een religie bovengemiddeld onder Surinaamse Amsterdammers en overige niet-westerse allochtonen. Autochtonen en westerse allochtonen scoren in verhouding laag op de verbondenheid met een religie of levensbeschouwelijke stroming.

Verbondenheid geboorteland ouders

Aan Amsterdammers van wie tenminste één ouder niet in Nederland is geboren, is gevraagd wat men zich meer voelt: Nederlands of niet-Nederlands. Van deze groep voelen ruim vier op de tien (43%) zich Nederlands, in 2008 was dit 36%. Drie op de tien voelen (29%) zich niet-Nederlands (2008; 33%). Een vijfde (21%) voelt zich zowel Nederlands als niet-Nederlands. De rest (5%) weet het niet.

Op een andere manier is vervolgens ongeveer dezelfde vraag gesteld. Wederom alleen aan Amsterdammers van wie ten minste één van de ouders niet in Nederland is geboren. Nu was het echter de bedoeling om in percentages aan te geven hoeveel men zich

Nederlands dan wel niet-Nederlands voelt. In totaal geeft bijna de helft (49%) aan zich meer Nederlands dan niet-Nederlands te voelen, ook hier is een lichte stijging te zien ten opzichte van 2008 (44%). Bijna een kwart (24%) voelt zich evenveel Nederlands als niet-Nederlands en een vijfde (21%) meer niet-Nederlands. In totaal een vijfde van de Amsterdammers van wie ten minste één ouder niet in Nederland is geboren voelt zich 100% Nederlands.

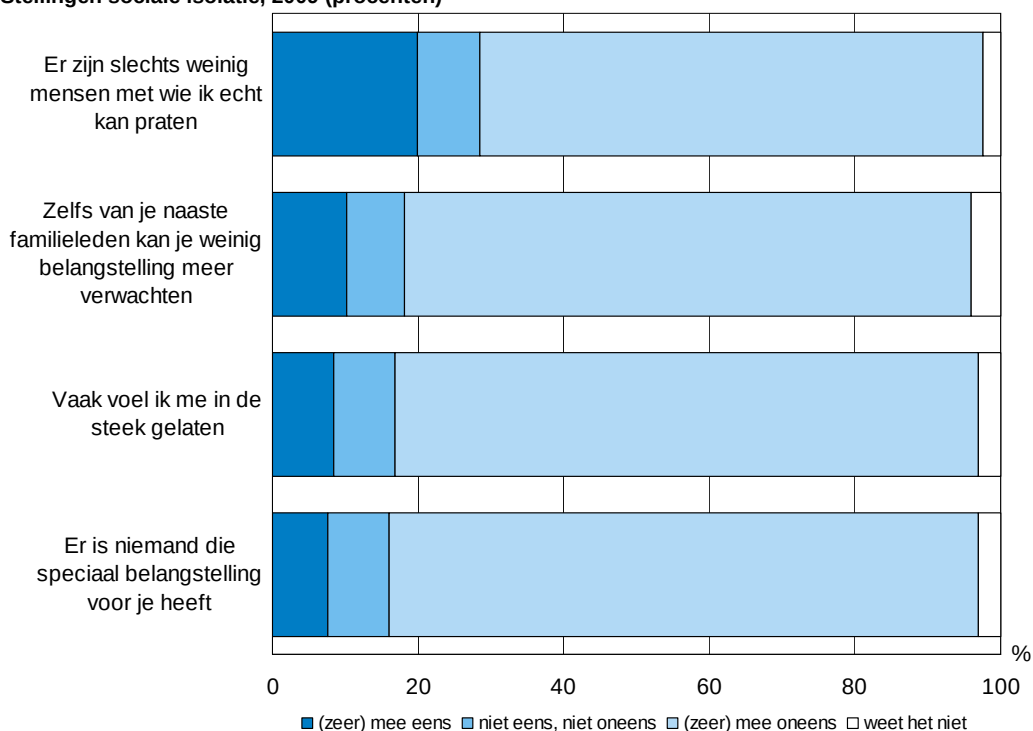
Elf procent rekent zichzelf tot twee of meer herkomstgroepen

Alle Amsterdammers is gevraagd tot welke herkomstgroep ze zich rekenen. Hierbij konden meerdere groepen worden aangekruist. Wanneer bekeken wordt tot hoeveel herkomstgroepen men zich rekent, blijkt dat ruim driekwart (77%) zich tot één groep vindt horen. Van hen beschouwen ongeveer drie op de vier (73%) Nederlanders als de eigen herkomstgroep. Net als vorig jaar bestaat deze groep voor in totaal een kwart uit allochtonen, waarvan het merendeel westerse allochtonen. Net als in 2008 vindt 11% van alle Amsterdammers zichzelf tot twee of meer herkomstgroepen behoren. De overige 12% gaf geen enkele groep op.

6.4 Sociale isolatie

Amsterdammers zijn vier stellingen voorgelegd die te maken hebben met sociale isolatie. Een vijfde (20%) heeft weinig mensen met wie men echt kan praten, tegen 16% in 2008. Zeven op de tien is het hiermee echter oneens. Volgens één op de tien kan je zelfs van je naaste familieleden weinig belangstelling verwachten, acht procent voelt zich vaak in de steek gelaten en volgens een zelfde deel is er niemand die speciaal belangstelling voor je heeft.

Stellingen sociale isolatie, 2009 (procenten)

Verschillen tussen groepen Amsterdammers

In verhouding zijn veel Amsterdammers van 65 jaar en ouder van mening dat er weinig mensen zijn met wie ze echt kunnen praten. Daarnaast is in verhouding een hoog percentage het eens met de stelling dat je van je naaste familieleden weinig belangstelling meer kan verwachten. Jongeren daarentegen zijn het in verhouding vaak oneens met de stellingen.

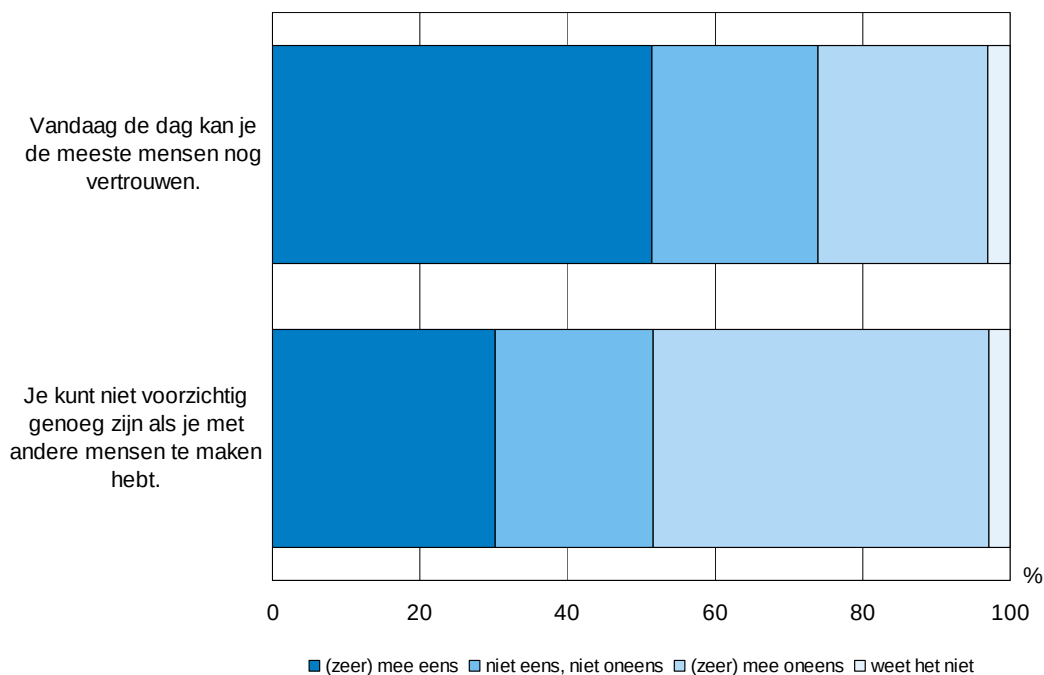
Amsterdammers met een lage opleiding zijn het met alle stellingen in vergelijking met het gemiddelde vaak eens, terwijl in verhouding weinig Amsterdammers met een hoge opleiding het eens zijn.

Relatief veel Amsterdammers met een niet-westerse achtergrond zijn van mening dat ze zich vaak in de steek gelaten voelen en dat er niemand is die speciale belangstelling voor ze heeft.

6.5 Sociaal vertrouwen

Nieuw in de Burgermonitor dit jaar zijn twee stellingen over sociaal vertrouwen. De helft van de Amsterdammers (51%) is het eens met de stelling dat je de meeste mensen vandaag de dag nog kunt vertrouwen. Bijna een kwart (23%) vindt van niet en een zelfde deel antwoordt neutraal. Drie op de tien Amsterdammers vindt dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn als je te maken hebt met andere mensen, 46% is het niet eens met deze stelling en een vijfde (21%) is het noch eens noch oneens.

Stellingen sociaal vertrouwen, 2009 (procenten)

Verschillen tussen groepen Amsterdammers en relatie met andere vormen van vertrouwen

Sociaal vertrouwen blijkt samen te hangen met andere vormen van vertrouwen. Mensen die aangeven meer sociaal vertrouwen te hebben, zijn positiever over hoe mensen met verschillende etnische of culturele achtergronden met elkaar omgaan in de stad en hebben meer vertrouwen in het gemeentebestuur.

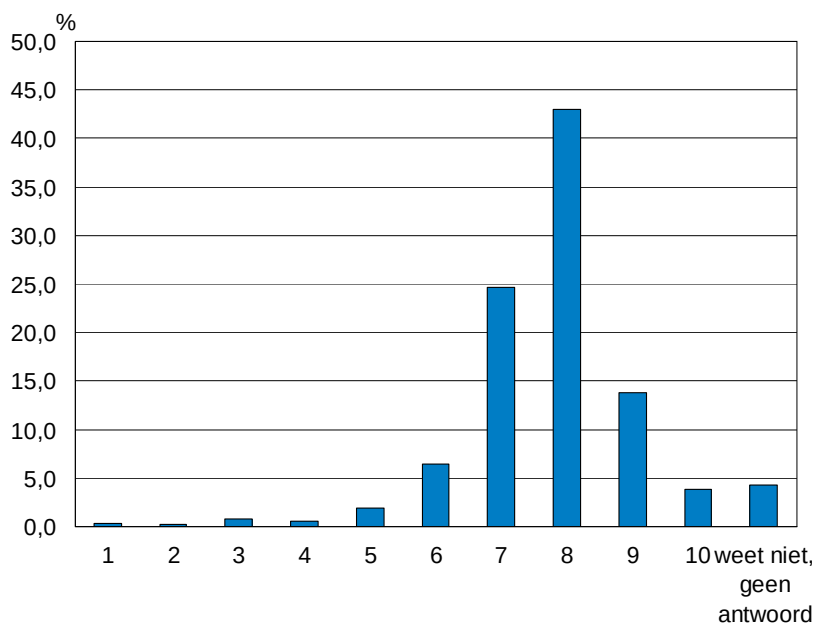
In vergelijking met het Amsterdamse gemiddelde en met autochtonen en westerse allochtonen zijn veel niet-westerse allochtonen het eens met de stelling *“je kunt niet voorzichtig genoeg zijn als je met andere mensen te maken hebt.”* Daarnaast vinden relatief weinig niet-westerse allochtonen dat de meeste mensen te vertrouwen zijn.

Ook opleiding is van invloed op het sociale vertrouwen. In verhouding weinig Amsterdammers met een lage en middelbare opleiding vinden dat je vandaag de dag nog de meeste mensen kunt vertrouwen en relatief veel zijn van mening dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn als je te maken hebt met andere mensen. Daar staat tegenover dat Amsterdammers met een hoge opleiding de meeste mensen nog vertrouwen en dat verhoudingsgewijs weinig het eens zijn met de stelling dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn als je met andere mensen te maken hebt. Amsterdammers van 55 jaar en ouder zijn het verhoudingsgewijs juist vaak eens met deze stelling. Dergelijke verbanden zagen we ook ten aanzien van vertrouwen en wantrouwen van het gemeentebestuur (zie paragraaf 3.1). Het lijkt erop dat ouderen in het algemeen vaker wantrouwend zijn en hoger opgeleiden juist vaker vertrouwen hebben in andere mensen en instanties. Deze bevindingen ten aanzien van hoogopgeleiden komen overeen met recente landelijke resultaten van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Zij vonden dat een hoge opleiding vaker leidt tot maatschappelijk zelfvertrouwen en dat leidt vaker tot tevredenheid met de samenleving en de politiek, vertrouwen in andere mensen en steun voor Europa en de multiculturele samenleving.

6.6 Tevredenheid met eigen leven gewaardeerd met 7,7

Amsterdammers geven als rapportcijfer voor de tevredenheid met hun leven op dit moment gemiddeld een 7,7. In totaal 43% waardeert het eigen leven met een 8, een kwart geeft een 7. Een 9 wordt gegeven door 14% en 4% geeft een 10. Hetzelfde deel (4%) geeft een onvoldoende.

Welk rapportcijfer geeft u voor hoe tevreden u bent met uw leven op dit moment? (procenten)

Amsterdammers in de leeftijd 25-34 jaar waarderen het eigen leven het hoogst (7,9). Autochtonen en westerse allochtonen waarderen hun eigen leven op dit moment met een 7,8, niet-westerse allochtonen met een 7,3. Amsterdammers zonder opleiding geven een 7,1 voor de tevredenheid met het eigen leven op dit moment terwijl hoog opgeleiden een 7,8 geven. Ook uit onderzoek van het SCP blijkt dat een hoge opleiding vaker leidt tot een grotere persoonlijke tevredenheid. Dat blijkt vooral te komen door de door de opleiding behaalde hogere welstand.

De tevredenheid met het eigen leven hangt samen met hoe men tegen anderen aankijkt; Amsterdammers die een hoger rapportcijfer geven voor hun eigen leven hebben over het algemeen meer sociaal vertrouwen en geven een hoger rapportcijfer voor het gemeentebestuur en hebben meer vertrouwen in het gemeentebestuur. Ook voelen Amsterdammers die tevredener over hun eigen leven zijn zich minder vaak gediscrimineerd op basis van hun herkomst dan anderen.

6.7 Discriminatie

Net als in 2008 voelt driekwart van de Amsterdammers (74%) zich zelden of nooit gediscrimineerd op basis van herkomst. Negentien procent voelt zich soms gediscrimineerd en 4% vaak.

Vijfenveertig procent van de Marokkaanse Amsterdammers voelt zich wel eens gediscrimineerd op basis van de etnische achtergrond, waarvan 16% vaak. De in 2008 geconstateerde daling in discriminatie (van 50% vaak/soms in 2007 naar 38% in 2008) zet niet verder door; de ervaren discriminatie neemt zelfs weer iets toe maar blijft onder het niveau van in 2006 (59%) en 2007 (50%).

Een derde deel van de Turkse Amsterdammers (32%) geeft aan zich wel eens gediscrimineerd te voelen, ongeveer hetzelfde aandeel als onder Surinaamse Amsterdammers (33%) en Amsterdammers die afkomstig zijn uit overige niet-westerse landen voelen (35%).

De percentages schommelen over de jaren heen maar zijn nu weer op het niveau van 2007.

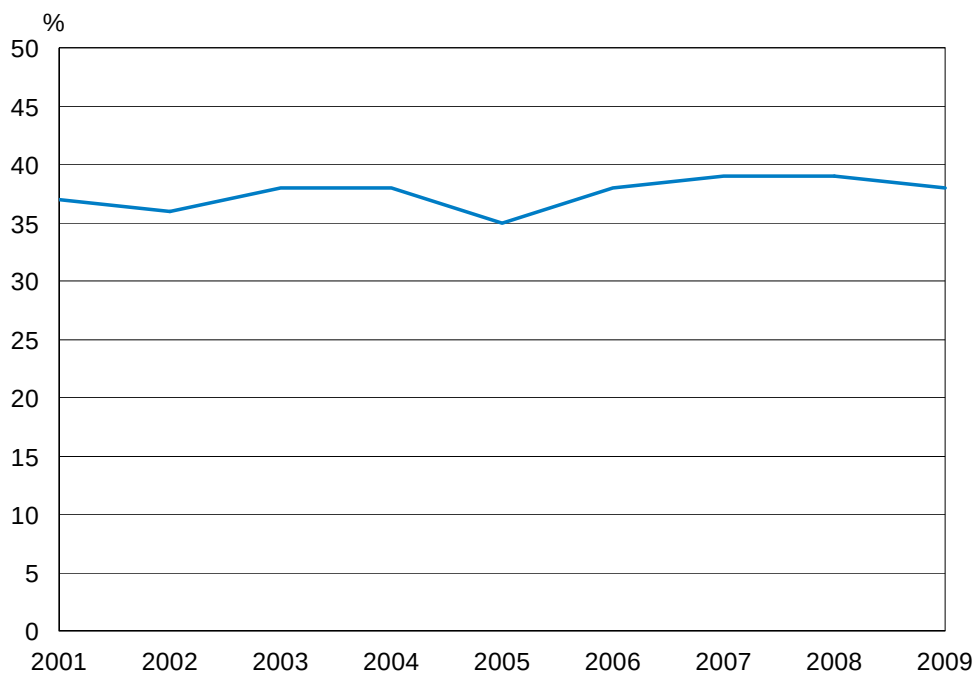
Ervaren discriminatie op basis van etnische achtergrond, 2009 (procenten)

	vaak	soms	zelden	nooit	weet niet	totaal
Marokkanen	16	29	21	30	4	100
Surinamers	4	29	24	41	2	100
Turken	3	29	18	43	6	100
autochtonen	3	13	9	72	3	100
westerse allochtonen	2	11	16	69	2	100
overige niet-westerse allochtonen	2	33	20	37	8	100
Amsterdam gemiddeld	4	19	14	60	3	100

6.8 Geloofsovertuiging

Ongeveer vier op de tien Amsterdammers (38%) voelt zich verwant met een godsdienst, religieuze of levensbeschouwelijke stroming. Dit aandeel is gelijk gebleven in de laatste jaren.

Verbondenheid met religie, 2001-2009 (procenten)

Relatief weinig autochtonen voelen zich verwant met een godsdienst, religieuze of levensbeschouwelijke stroming. Onder niet-westerse allochtonen en dan met name onder Amsterdammers met een Marokkaanse en Turkse achtergrond ligt dit percentage in verhouding hoog.

Net als in 2008 is te zien dat naarmate het opleidingsniveau stijgt, het aandeel dat zich verbonden voelt met een religieuze stroming afneemt.

De laatste jaren is de verwantschap met de verschillende religies constant. Van alle Amsterdammers voelt ongeveer een vijfde (18%) zich behoren tot een stroming binnen het christendom. Binnen het christendom is het katholicisme het meest populair. Ruim vier op de tien Amsterdamse christenen is rooms-katholiek (8% van het totaal aantal Amsterdammers). In totaal voelt 12% van de Amsterdammers zich verwant met de islam.

Verwantschap godsdienst, 2003-2009 (procenten)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
islam	10	11	11	12	12	13	12
rooms-katholiek	11	11	9	10	9	8	8
Nederlands-hervormd	3	3	3	3	2	2	2
boeddhisme	2	1	2	3	2	2	2
Jodendom	1	1	1	1	1	1	2
hindoeïsme	1	1	2	1	1	2	1
luthers	-	1	2	3	1	1	1
gereformeerd	1	1	1	1	1	1	1

In totaal 16% van de Amsterdammers bezoekt wel eens een kerk (2008; 17%) en net als vorig jaar gaat één op de tien wel eens naar de moskee. Van de mensen met een christelijke geloofsovertuiging bezoekt een kleine driekwart (73%) wel eens een kerk, vorig jaar was dit 68%. Van de moslims gaat eveneens bijna driekwart (73%) wel eens naar een moskee. Bij deze cijfers moet wel rekening worden gehouden met het feit dat er gevraagd wordt naar "wel eens". Hierdoor kunnen de cijfers vertekenen. Het zou kunnen zijn dat het kerkbezoek een veel lagere frequentie heeft dan moskeebezoek.

7 Amsterdammers over informatievoorziening

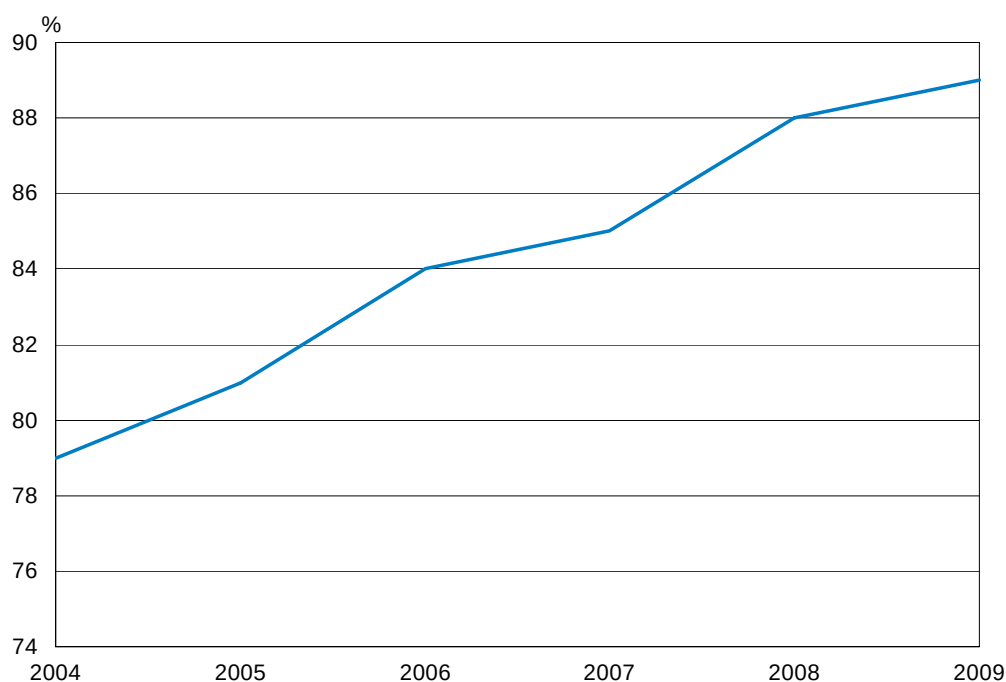
In dit hoofdstuk staat het gebruik van de Amsterdammer van verschillende media centraal. Hoeveel Amsterdammers hebben toegang tot internet? In hoeverre maakt men gebruik van TV en radio? Wordt er veel naar lokale zenders als AT5 gekeken? Hoeveel Amsterdammers lezen een krant? En waar halen Amsterdammers informatie over de stad en het stadsdeel vandaan? Al deze onderwerpen komen in dit hoofdstuk aan bod.

7.1 Internet

Toegang tot internet neemt nog steeds toe, vooral onder ouderen

In 2009 heeft 89% van de Amsterdammers toegang tot internet (thuis, op het werk, via studie of anderszins). Sinds 2004 is de toegang tot internet met 10% gestegen.

Toegang tot internet, 2004-2009 (procenten)

Het hebben van toegang tot internet neemt toe met het opleidingsniveau. Van de Amsterdammers zonder opleiding heeft 63% toegang tot internet. Dit percentage loopt op naar 73% bij de mensen met een lage opleiding tot 92% bij de Amsterdammers met een middelbare opleiding en 97% bij hoog opgeleide Amsterdammers.

De toegang tot internet neemt af met de leeftijd. Met name de 65-plussers blijven achter. Van hen heeft 56% toegang tot internet, tegen bijvoorbeeld 84% in de leeftijd 55-64.

Thuis heeft 85% van de Amsterdammers beschikking over internet. Het aandeel dat thuis internet heeft, is het hoogst bij Amsterdammers in de leeftijd 24 t/m 44 jaar (94%) en het laagst onder 65-plussers (55%). Onder ouderen neemt het internetgebruik wel het sterkst toe: zo is het aandeel 65-plussers dat thuis internet heeft in 2009 drie keer zo groot geworden als in 2001.

Toegang tot internet thuis naar leeftijdsgroepen, 2001-2009 (procenten)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
16-24 jaar	67	65	67	67	77	78	89	91	90
25-34 jaar	72	75	77	79	81	88	90	94	94
35-44 jaar	65	71	76	80	84	88	87	91	94
45-54 jaar	63	68	75	79	77	83	85	87	88
55-64 jaar	42	53	56	61	67	74	78	81	79
65 jaar en ouder	19	17	26	37	36	47	45	54	55
Amsterdam gemiddeld	58	62	66	70	73	78	81	84	85

Helpt internetters lid van online vriendengroep

Bijna de helft van de Amsterdammers die toegang heeft tot internet (48%) is lid van een online vriendengroep. Dat komt neer op 43% van alle Amsterdammers van 16 jaar en ouder. Hyves is het meest populair; een derde van de Amsterdammers met toegang tot internet heeft een Hyves pagina. Op plaats twee en drie van de online vriendengroepen staan Facebook (20%) en Linked-In (16%).

Driekwart van de Amsterdammers in de leeftijd 16-34 jaar met internet is lid van een online vriendengroep. Verder zijn in verhouding veel westerse allochtonen lid (54% van diegene met internet), evenals Surinaamse Amsterdammers (52%) en autochtone Amsterdammers (50%). Turkse Amsterdammers scoren op dit punt gemiddeld (46%), terwijl in verhouding weinig Marokkaanse Amsterdammers lid zijn van een online vriendengroep (28% van diegene met internet).

Hyves is met name populair onder de internetter van 16-24 jaar (67%) en van 25-34 jaar (54%). De populariteit neemt af met leeftijd. Verder is Hyves populair onder Amsterdammers van Surinaamse afkomst (44% van de internetters). In verhouding veel westerse allochtonen zijn lid van Linked-In en Facebook (respectievelijk 26% en 27% van diegene met internet). Ook Amsterdammers van Turkse komaf zijn in verhouding vaak lid van Facebook (27% van de internetters).

Schrijven op internet: 11% schrijft op blog, 10% op forum

Ruim driekwart (77%) van de Amsterdammers met toegang tot internet schrijft nooit iets op internet, 22% zegt dit wel te doen. Iets aan de wereld kenbaar maken via een blog wordt het meest gedaan (11%), in totaal 10% schrijft wel eens op een forum. Twitter dat het laatste jaar veel in de media is geweest, wordt door 3% wel eens gebruikt.

In verhouding veel jonge Amsterdammers met internet (16-24 jaar 35%) en in de leeftijd 25-34 jaar (27%) schrijven wel eens wat op internet. Verder neemt het aandeel af naar leeftijd en toe met opleiding.

7.2 Informatie van de gemeente

Ruim vier op de tien kennen Amsterdam.nl

In totaal 44% van de Amsterdammers met internet weet wat de website van de gemeente Amsterdam is en kan het webadres correct noemen (40% van alle Amsterdammers van 16 jaar en ouder). In 2007 en 2008 lag dit percentage op 47%. Net als in 2008 is de website het bekendst onder Amsterdammers in de leeftijd 25 t/m 34 jaar en neemt deze bekendheid vervolgens af met de leeftijd. Amsterdammers met een Turkse achtergrond weten minder vaak het juiste webadres te noemen (29%). Ook vorig jaar was de bekendheid van de website onder deze groep relatief laag.

Negen van de tien inwoners (91%) die de website correct kunnen noemen, hebben in de afgelopen 12 maanden de gemeentelijke pagina wel eens bezocht. Dit percentage is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Van de Amsterdammers die het afgelopen jaar Amsterdam.nl hebben bezocht, vindt 88% de website redelijk tot zeer informatief. In 2008 was dit 94%.

Bijna kwart kent website gemeenteraad, ruim kwart wil meer weten van gemeenteraad

Negen procent van de Amsterdammers met internet kijkt wel eens op de site van de gemeenteraad (gemeenteraad.amsterdam.nl) en 14% heeft wel eens van de site gehoord. Dat komt neer op respectievelijk 8% en 14% van alle Amsterdammers van 16 jaar en ouder. Ruim een kwart van de inwoners met internet (27%) heeft behoefte om meer te weten van de gemeenteraad, in 2008 was dat iets minder (24%).

AT5 meest gebruikte bron voor informatie over Amsterdamse zaken

AT5 is al jaren lang de meest gebruikte bron voor informatie over zaken in Amsterdam. Ook dit jaar staat het met afstand op nummer één. Ruim de helft (55%) geeft dit aan. Net als vorig jaar wordt de top drie gecomplementeerd door het Parool (23%) en internet (21%). Dit jaar zijn aan de vraag "Via welke media informeert u zich over Amsterdamse zaken?" twee extra antwoordmogelijkheden toegevoegd, te weten "reclameborden bij bushokjes en in de stad" en "televisieschermen in de metrostations". Respectievelijk 3% en 2% van de Amsterdammers maken van die informatiebronnen gebruik.

Het item De Gemeenteraad in Amsterdam.nl op AT5 is maar bij weinig Amsterdammers bekend; 78% kent het niet. Dit aandeel is hetzelfde als vorig jaar. Acht procent kijkt het wel eens en 11% heeft er van gehoord.

Net als bij de vorige meting zijn acht van de tien Amsterdammers (81%) niet bekend met de raadspagina in het gemeentelijke huis-aan-huismagazine Amsterdam.nl. Acht procent leest het wel eens en 9% heeft de pagina wel eens gezien of er van gehoord.

Bijna helft tevreden over informatievoorziening gemeente

Bijna de helft van de Amsterdammers (48%) is tevreden over de informatievoorziening door de gemeente, 7% is ontevreden. Een derde deel (32%) antwoordt neutraal en 13% weet het niet. In 2008 was 51% tevreden.

Net als vorig jaar is de meest genoemde reden waarom men niet (helemaal) tevreden is met de informatievoorziening dat men vindt dat er te weinig informatie wordt gegeven.

7.3 Stadsdeelinformatie veelal uit stadsdeelkrant en bewonersbrieven

De bronnen die het meest gebruikt worden door Amsterdammers om informatie te vergaren over hun stadsdeel zijn de stadsdeelkrant (42%) en bewonersbrieven (34%). Zeventien procent zegt de informatie te verkrijgen via de website van het stadsdeel, 8% via advertenties in het stadsblad. Nieuwsbrieven worden minder gebruikt (4%). Alleen inwoners van stadsdeel Centrum (23%) en stadsdeel De Baarsjes (29%) maken hiervan relatief vaak gebruik. De website van het stadsdeel wordt het meest gebruikt door bewoners van Westerpark (27%), Bos en Lommer (24%) en De Baarsjes (22%).

Bronnen informatie over het stadsdeel per stadsdeel (% van het aantal inwoners van het stadsdeel)

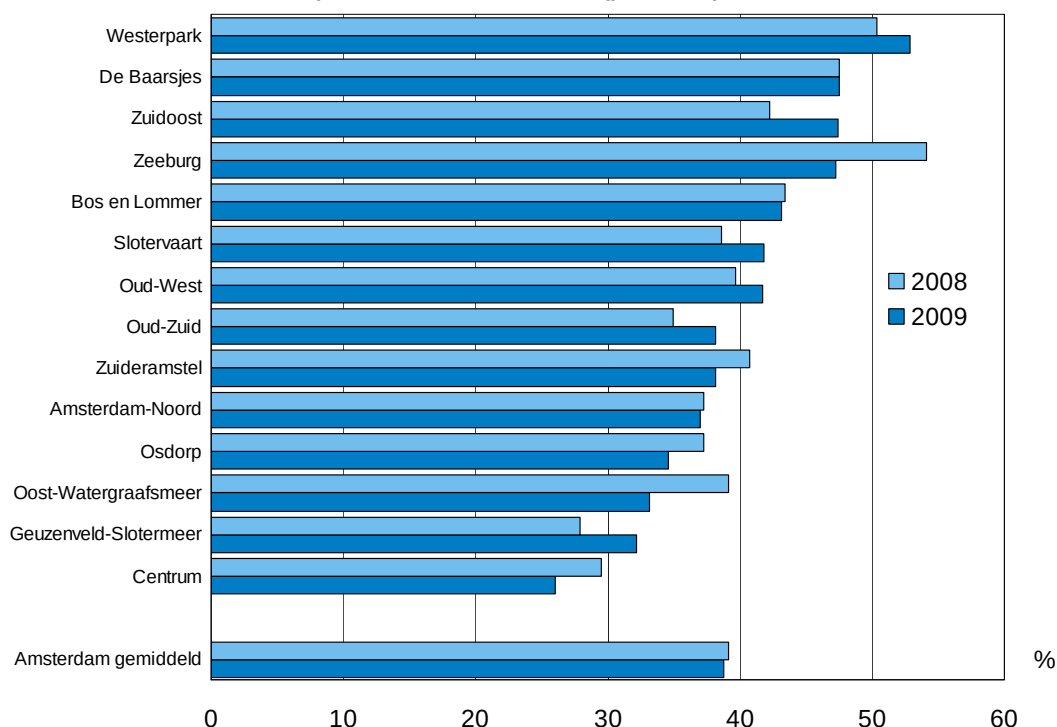
	%		%
Centrum		Westerpark	
stadsdeelnieuws (wekelijks)	45	stadsdeelkrant Kijk op Westerpark	57
nieuwsbrieven	23	advertenties in buurtkranten/ stadsbladen	32
bewonersbrieven/ inspraakbrieven	25	bewonersbrieven/ folders	42
website stadsdeel	16	website stadsdeel	27
Oud-West		Zeeburg	
stadsdeelkrant OudWestNu	46	Zeeburgkrant (6 maal per jaar)	46
advertenties in het Stadsblad	12	Zeeburgpagina in Amsterdams Stadsblad	14
bewonersbrieven	41	Bewonersbrieven	28
website stadsdeel	18	website stadsdeel	19
Bos en Lommer		De Baarsjes	
stadsdeelkrant Gesprek van de Dag	50	stadsdeelkrant BaarsjesBerichten	64
advertentie in Amsterdams Stadsblad	14	nieuwsbrieven stadsdeel	29
bewonersbrieven	38	advertentie in Amsterdams Stadsblad	11
website stadsdeel	24	website stadsdeel	22

vervolg:	%		%
Amsterdam-Noord		Geuzenveld-Slotermeer	
Noordnieuws in het Noord-Amsterdams			
Nieuwsblad	52	weekblad de Westerpost	56
Noord op de mat	14	Stadsdeelnieuws (stadsdeelmagazine)	24
bewonersbrieven	49	bewonersbrieven	42
website stadsdeel	16	website stadsdeel	14
Osdorp		Slotervaart	
stadsdeelpagina in de Westerpost	64	stadsdeelpagina in de Westerpost	50
inspraak- en informatiebijeenkomsten	10	inspraak- en informatiebijeenkomsten	8
bewonersbrieven	39	bewonersbrieven	52
website stadsdeel	12	website stadsdeel	18
Zuidoost		Oost-Watergraafsmeer	
stadsdeelnieuws in De Echo	59	Stadsdeelmagazine	46
informatiecentrum in het stadsdeelkantoor	14	advertentie in Amsterdams Stadsblad	11
bewonersbrieven	55	bewonersbrieven	37
website stadsdeel	18	website stadsdeel	19
Oud-Zuid		Zuideramstel	
stadsdeelkrant Oud-Zuid	51	advertentie in Amsterdams Stadsblad	27
stadsdeelgids "wegwijzer"	21	bewonersbrieven	48
advertentie in Amsterdams Stadsblad	6	folders en andere uitgaven stadsdeel	40
website stadsdeel	17	website stadsdeel	17

Vier op de tien kennen website stadsdeel

Net als in 2008 kent 39% van de Amsterdammers de website van het stadsdeel waar men woont. In het Centrum is de website het minst bekend (26%) en in Westerpark het meest (53%). Verder neemt de kennis van de website toe met opleiding en af vanaf de leeftijdscategorie 35-44 jaar. Relatief weinig 65-plussers (13%) kennen de website van hun stadsdeel, dat komt ook doordat 65-plussers minder vaak over internet beschikken.

Bekendheid website stadsdeel per stadsdeel, 2008 en 2009 (procenten)

Van de Amsterdammers die de website van hun stadsdeel kennen, bezoekt 87% de webpagina wel eens. Van de mensen die de site wel eens bezoeken, vindt 86% de geboden informatie redelijk tot heel informatief.

Twee op de drie heeft aan behoefte digitale dienstverlening

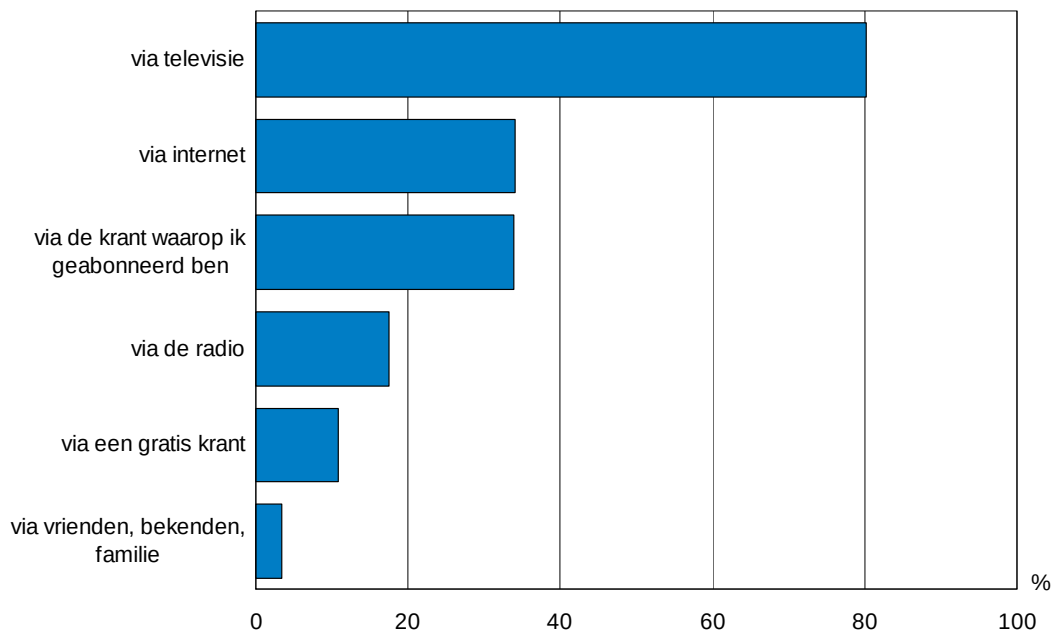
Net als in 2008 heeft twee derde van de Amsterdammers behoefte om via internet gemeentelijke diensten te kunnen regelen. In 2007 was dit ruim de helft. Vooral hoog opgeleide Amsterdammers, westerse allochtonen en inwoners in de leeftijd 25 tot en met 54 geven in verhouding vaak aan behoefte hieraan te hebben.

7.4 Media

De meeste Amsterdammers volgen nieuws en actualiteiten via de televisie (80%). Een derde doet dit via internet en eveneens een derde via de krant waarop ze geabonneerd zijn. Zeventien procent volgt nieuws en actualiteiten via de radio en elf procent via een gratis krant.

Manier waarop nieuws en actualiteiten gevolgd wordt, 2009 (procenten, maximaal 2 antwoorden mogelijk)

7.4.1 Televisie

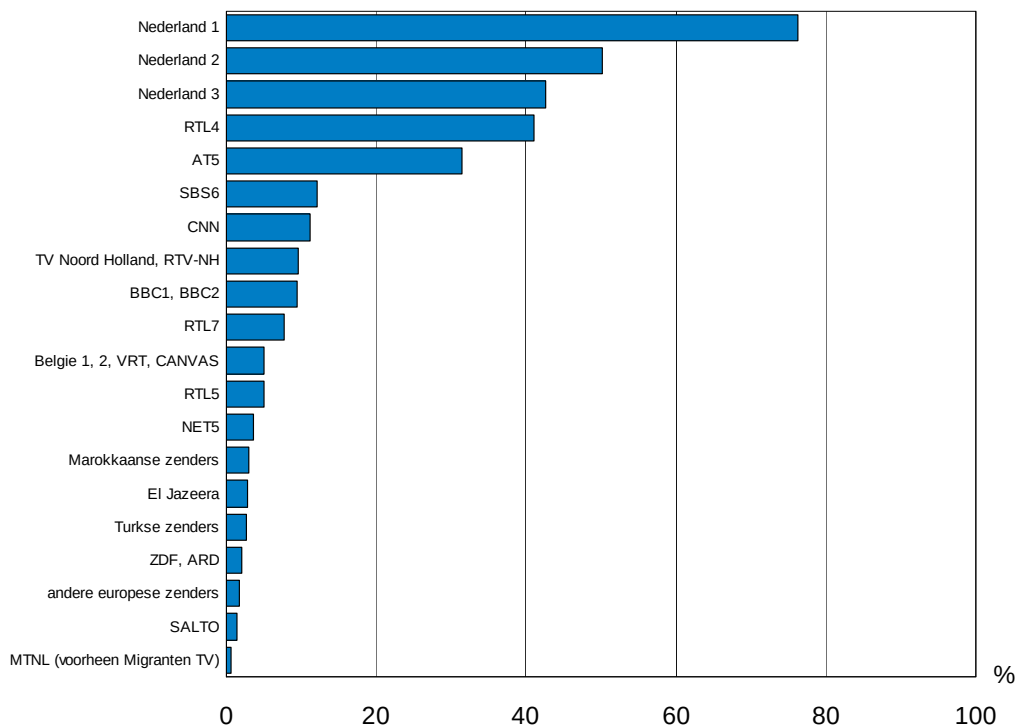
Schotelbezit

Veertien procent van de Amsterdammers heeft een schotel. Dit percentage schommelt de laatste jaren rond de 15%. Driekwart van de Amsterdammers met een Marokkaanse achtergrond heeft een schotel en 72% van de inwoners met een Turkse achtergrond. Ook deze percentages zijn onveranderd ten opzichte van vorig jaar.

Nieuws- en actualiteitenprogramma's op Nederland 1

Net als in 2008 stemt ruim driekwart van de Amsterdammers af op Nederland 1 om naar nieuws- en/of actualiteitenprogramma's te kijken, gevolgd door Nederland 2 (50%), Nederland 3 (43%) en RTL4 (41%). AT5 wordt dit jaar door 31% van de Amsterdammers genoemd, terwijl het vorig jaar met 43% net na Nederland 3 kwam en nog voor RTL 4.

Bekeken tv-zenders voor nieuws- en/of actualiteitenprogramma's, 2009 (procenten)

Minder Amsterdammers kijken naar lokale zenders

Twee derde van de Amsterdammers kijkt regelmatig (in ieder geval een paar keer per week) naar AT5. Sinds 2006 toen bijna acht op de tien Amsterdammers regelmatig de zender bekeek, is het percentage ieder jaar gedaald. Iets minder dan een vijfde (18%) stemt regelmatig af op RTV Noord-Holland. De zenders SALTO (3%) en MTNL (1%) worden een stuk minder bekeken. Het aandeel Amsterdammers dat aangeeft naar geen enkele lokale zender te kijken is toegenomen van 17% in 2006 naar 28% in 2009.

In verhouding veel Amsterdammers van Surinaamse komaf kijken regelmatig naar een lokale zender. Naar AT5 (77%), RTV-NH (25%), SALTO (11%) en MTNL (5%) wordt door hen in verhouding meer gekeken dan gemiddeld. Ook Turkse Amsterdammers kijken relatief vaak naar AT5 (73%) en SALTO (9%). In verhouding veel Marokkaanse Amsterdammers kijken regelmatig naar MTNL (6%).

Lokale televisiezender waarnaar regelmatig gekeken wordt, 2006-2009 (meerdere antwoorden mogelijk, procenten)

	2006	2007	2008	2009
AT5	79	75	72	66
TV Noord-Holland, RTV-NH	22	23	21	18
SALTO	5	6	4	3
MTNL (voorheen Migranten TV)	2	2	2	1
geen enkele	17	20	23	28

7.4.2 Radio

Net als in de afgelopen jaren is Radio 1 is de meest beluisterde radiozender in Amsterdam, ruim een vijfde van de ondervraagden luistert ernaar (22%). Op plek twee en drie staan Sky Radio (18%) en Radio 538 (17%) die ten opzichte van vorig jaar van plaats hebben gewisseld. Overigens geeft net als in 2008 bijna een kwart aan naar geen enkele radiozender te luisteren.

Beluisterde radiozenders in Amsterdam, 2009 (meerdere antwoorden mogelijk, procenten)

Radio 1	22	Wild FM	3
Sky Radio	18	Radio 10 Gold	2
Radio 538	17	City FM	2
Q-music	10	Caz!	1
Radio 2	10	BBC	1
Radio 3	9	Concertzender	1
Radio Noordholland	8	Ujala (Hindoestaanse zender)	1
Veronica	8	Yorin FM	1
BNR, Bussiness News Radio	8	Kink FM	1
Arrow (Classic Rock, Jazz)	7	Noordzee FM	1
Radio 4	7	RTL FM	1
FunX	7	747 AM	0
Slam! FM	6	andere zender	7
Classic FM	6	geen enkele zender	22
Fresh fm	4		

7.4.3 Dagbladen

Het aandeel Amsterdammers dat een abonnement heeft op een krant is de afgelopen jaren stabiel. In 2009 is 42% geabonneerd op een krant. Het geabonneerd zijn op een dagblad neemt toe met opleiding en leeftijd. Niet-westerse allochtonen hebben minder

vaak een abonnement dan autochtonen. Vier op de tien Amsterdammers koopt wel eens een krant in de losse verkoop.

Net als in de afgelopen jaren is Het Parool de populairste krant in Amsterdam. Zestien procent heeft een abonnement en dertien procent koopt de krant wel eens los. Op plaats twee staat de Volkskrant. Een op de tien heeft een abonnement op deze krant en 13% koopt het blad wel eens los. Op de derde plaats staat het NRC Handelsblad met 11% abonnees en 9% losse verkoop. Tot slot heeft 7% van de Amsterdammers een abonnement op de Telegraaf en 10% koopt de krant wel eens los.

Ruim een derde van de Amsterdammers (34%) heeft geen abonnement op een dagblad en koopt geen dagblad los. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat men helemaal geen krant leest. Zo zou het kunnen dat er wel een gratis verspreide krant gelezen wordt.

Net als in 2008 leest driekwart van de Amsterdammers wel eens een gratis verspreide krant. Metro is onder de Amsterdammers het meest populair (63%), gevolgd door Spits (57%) en De Pers (28%).

Tijdens de vorige meting in 2008 bleek dat 8% geen abonnement op een krant had, noch een dagblad los kocht en nooit een gratis verspreide krant las. Ook dit jaar leest in totaal 8% van de Amsterdammers van 16 jaar en ouder geen krant. In verhouding veel Amsterdammers van Marokkaanse komaf (20%) en Turkse komaf (17%) lezen geen kranten.

7.4.4 Huis-aan-huisbladen

Net als in 2008 leest de helft van de Amsterdammers huis-aan-huisbladen. Een kwart ontvangt deze bladen wel, maar leest ze niet. Zeventien procent heeft een NEE, NEE sticker en volgens bij 6% worden huis-aan-huisbladen ten onrechte niet bezorgd. Net als vorig jaar worden deze bladen wat vaker gelezen door laaggeschoolden, ouderen en vrouwen.

Onder Amsterdamse lezers van huis-aan-huisbladen wordt de Echo (63%) het meest gelezen, gevolgd door het Amsterdams Stadsblad (58%). Westerpost (18%), wijk- of buurtkrant (18%) en stadsdeelkrant (13%) zijn minder populair.

Huis-aan-huisbladen worden het meest gelezen in Osdorp (71%), Zuidoost (66%) en Amsterdam-Noord (66%). In De Baarsjes (32%), Oud-Zuid (34%), Centrum (38%) en Oost-Watergraafsmere (38%) lezen in verhouding weinig Amsterdammers een stadsblad.

Lezers van huis-aan-huisbladen per stadsdeel, 2008 en 2009 (procenten)

